



Varde Kommune
Janderup Børnehave - Svalehuset

Børnehaven Svalehuset

Rapporten er hentet: 02-03-2022

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INTRODUKTION	3
1.1	Læsevejledning	3
1.2	Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	5
2	DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2018	7
2.1	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	7
2.2	Børnesyn og børneperspektiver	10
2.3	Børns leg	12
2.4	Det brede læringssyn	14
2.5	Samspil og relationer	16
2.6	Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne	18
2.7	Evaluerende pædagogisk praksis	20
2.8	Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse	21
2.9	Sammenhængende overgange	23
3	ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	25
3.1	Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	25
3.2	Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	26
4	DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	28
4.1	Alsidig personlig udvikling	28
4.2	Social udvikling	30
4.3	Kommunikation og sprog	32
4.4	Krop, sanser og bevægelse	34
4.5	Natur, udeliv og science	36
4.6	Kultur, æstetik og fællesskab	38
5	UDVIKLINGSPLANER	40

1 INTRODUKTION

I Danmark går størstedelen af alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling.

Siden 2004 har alle dagtilbud arbejdet med en pædagogisk læreplan, hvis formål er at opstille mål for børns udvikling, læring, trivsel og dannelse inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten på dagtilbud blev der på baggrund af dagtilbudsaftalen "Stærkere dagtilbud – alle skal med i fællesskabet" i 2017, vedtaget en ny lovgivningsmæssig ramme i 2018 for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Ændringerne tager udgangspunkt i det samlede forslag om en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper udarbejdede i 2016.

Udarbejdelse af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på lokale udfordringer, styrker og kompetencer og de er en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de fastsatte rammer i loven og af kommunalbestyrelsen.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

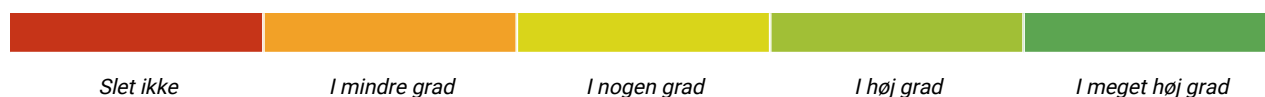
Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

1.1 Læsevejledning

I denne læreplansrapport kan der læses om dagtilbuddets pædagogisk praksis suppleret med forskellige resultatvisninger. Resultatvisningerne skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede og skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:



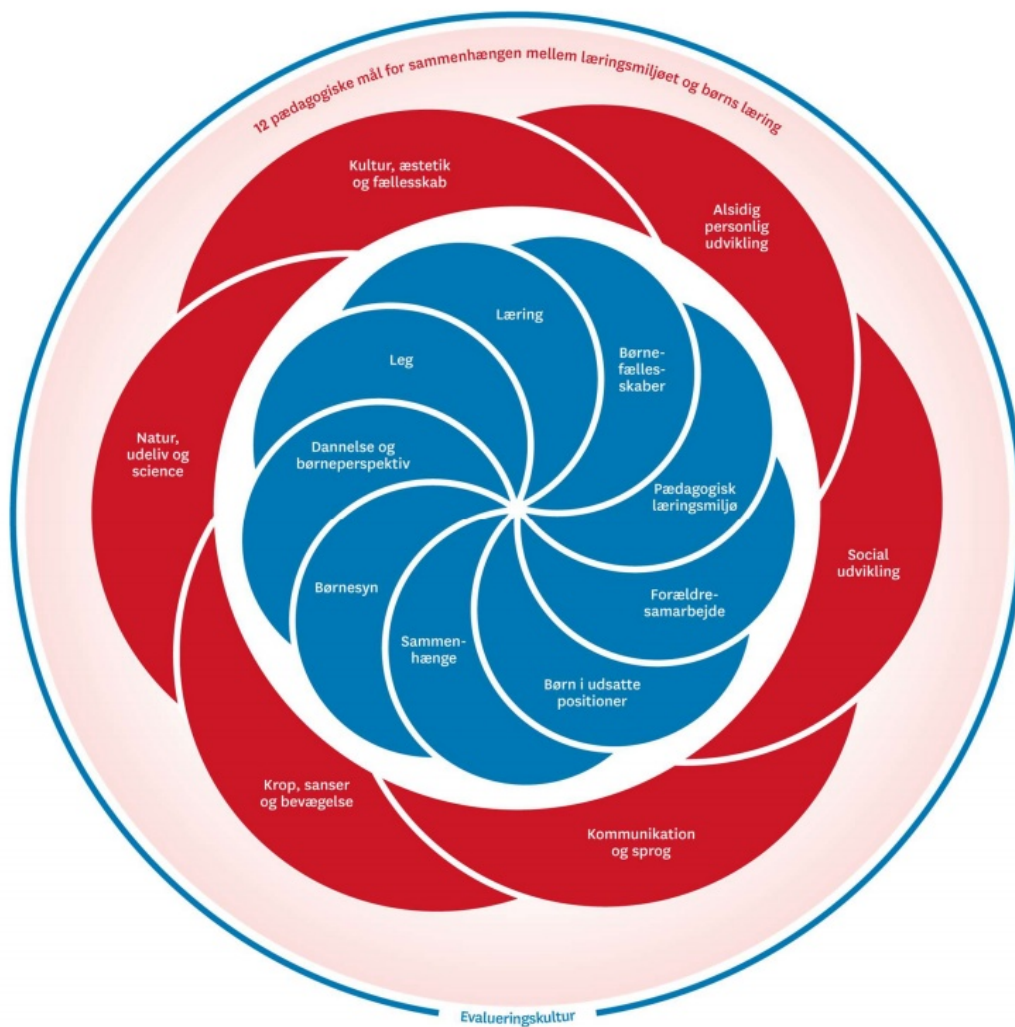
Resultater fra dagtilbuddets dialogvurderinger

Under afsnittet om læreplanstemaerne suppleres dagtilbuddets beskrivelse med en graf for fagpersonalets vurderinger af børnenes kompetencer på de enkelte læreplanstemaer. Grafen er opgjort som et simpelt gennemsnit, hvor svarerne på de enkelte spørgsmål tillægges en værdi fra 1 til 4, hvor 1 er "Kan ikke endnu" og 4 er "Kan".



Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer



1.2 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

Børnehaven Svalehuset er en afdeling i **Dagtilbuddet Vest** i Varde Kommune.

Børnehaven Svalehuset ligger i Janderup, og vi er en del af Dagtilbuddet Vest i Varde Kommune. Vi er normeret til 62 børn i alderen 3-6 år. Vi har aldersopdelte børnegrupper og prioriterer at have gruppetid hver dag - som udgangspunkt i tidsrummet kl. 9.30-12.30. Den anerkendende tilgang er det bærende fundament i vores pædagogiske arbejde. Det betyder, at ligeværdighed og udviklingsstøttende kontakt stor betydning i vores relationsarbejde og hverdag i det hele taget. Vi er optaget af børneperspektivet og legende læring for at skabe god trivsel, læring og udvikling for alle børn - både i og udenfor gruppetiden. Vi lægger vægt på at skabe trykthed gennem struktur og forudsigelighed i hverdagen. Børnehaven er sammenbygget med Aktivitetshuset i Janderup, og det giver os både direkte adgang til hallen med den lokale gymnastikforenings forskellige redskaber og fantastiske rammer for motoriske og sociale aktiviteter. Vi benytter os af uderummet og naturen omkring os som en del af læringsmiljøet, og hver gruppe har en fast turdag om ugen, hvor vi i besøger og undersøger den lokale natur. Derudover er begejstrede for vores helt særlige oplevelsesture i naturen, som vi får, når vi gruppevis kører med Bus Vest til spændende destinationer i Varde Kommune - fx strande og skovområder.

Hvad kendetegner os?

Anerkendende menneskesyn

Vi arbejder pædagogisk ud fra et anerkendende menneskesyn. Det betyder, at vi har fokus på ligeværdighed og respekt for mangfoldighed i mødet med barnet. Barnet har værdi i sig selv, og vi er åbne og nysgerrige overfor barnets perspektiv.

Alle har værdi i fællesskabet

Vi sætter rammerne for det enkelte barns deltagelse og værdsættelse i differentierede fællesskaber. Vi har fokus på barnets udvikling af de alsidige personlige og sociale kompetencer. Vi støtter barnet i at udvikle et godt selvværd og at kunne mestre de sociale spilleregler.

Mangfoldighed som en styrke

Vi værdsætter mangfoldighed og arbejder målrettet med at øge børns deltagelsesmuligheder, børns kompetencer til at deltage i demokratiske processer og fællesskaber. Vi understøtter børns medindflydelse, medbestemmelse og medansvar.

Spændende læringsrum - inde og ude

Hver gruppe har eget grupperum. Vi har direkte adgang til en stor hal med mange spændende redskaber, og vi har den fast hver mandag og tirsdag formiddag. Alle grupper har en turdag én gang om ugen. Vi har bålhus, vandbane, legetårn m.m. Udelivet byder på mange aktiviteter.

Arbejdet med de politisk besluttede indsatsområder for dagtilbud i Varde Kommune

På baggrund af godkendelsen af kvalitetsrapporten for dagtilbud for 2019 og temadrøftelsen om udviklingen på dagtilbudsområdet i juni 2020, har udvalget for Børn og Læring i Varde Kommune udstukket en retning for udviklingen på området med indsatser på 3 opmærksomhedspunkter, som kvalitetsrapporten påviste:

1. Indsatser der skal understøtte drengenes udviklingsmuligheder indenfor de 6 læreplanstemaer.
2. Større sammenhæng i indsatser ift. sprogudvikling i dagtilbud.
3. Indsatser i indretning og organisering af læringsmiljøer.

Overordnet for Dagtilbuddet Vest viser både fagpersonalets og forældrenes resultatet en tilfredsstillende god trivsel og sundhed både for piger og drenge. Forældrene vurderer drengenes trivsel og sundhed lidt lavere end pigernes. Vurderingen af drengenes væren en del af fællesskabet er det område, forældrene har vurderet lavest (3,6 ud af 4,0). Fagpersonalet har ud fra en skala på 0-4 vurderet drengenes trivsel til 3,9 og pigers trivsel til 3,8. Forældrene har vurderet drengenes trivsel til 3,8 og pigers trivsel til 3,9. Ud fra spørgsmål om, hvorvidt børnene er glade for at være i dagtilbuddet, trykke ved de voksne i dagtilbuddet og opleve sig som en del af fællesskabet er forældrenes vurdering lidt lavere for drengene end pigerne.

Fælles tiltag i Dagtilbuddet Vest

1. Indsatser der skal understøtte drenges udviklingsmuligheder indenfor de 6 læreplanstemaer.

I Dagtilbuddet Vest har vi på et fælles p-møde den 13.9.2021 arbejdet på tværs af afdelingerne omkring "Indsatser der skal understøtte drenges udviklingsmuligheder indenfor de 6 læreplanstemaer".

I vores fælles refleksioner og drøftelser over indsatser, der kan understøtte drenges udviklingsmuligheder, har følgende især haft vores opmærksomhed:

- Tilbud af aktiviteter med høj og lav arousal.
- At følge barnets initiativer og justere læringsrummene efter det, der motiverer drengene (og pigerne).
- At give plads og tage initiativ til risikofyldt leg og være i dialog med forældrene om betydningen af denne.
- Naturens særlige muligheder for samspil og rum for læring, dannelse af fællesskaber og vilde lege.
- At anerkende drengenes og pigernes interesser og følge deres spor ift. fx at være nysgerrige, bruge fantasien, eksperimentere og bruge kroppen i legende læring.
- At tilpasse kulturen og rutinerne ift. det, der giver mening i børneperspektivet (dreng og pige).
- At reflektere i og over praksis, så vi rammesætter legende læring på en meningsfuld måde – også med udgangspunkt i køn.

2. Større sammenhæng i indsatser ift. sprogudvikling i dagtilbud.

Børnehaven Svalehuset og Outrup Børnehaven, som begge er afdelinger i Dagtilbuddet Vest, har hver især i 2019 påbegyndt et sprogprojekt med de lokale dagplejere. Sprogprojektet blev igangsat efter et evalueringsmøde mellem Dagtilbuddet Vest og dagplejen, hvor sprogindsatsens betydning for børns sproglige udvikling var et af fokuspunkterne.

3. Indsatser i indretning og organisering af læringsmiljøer.

I ledelsesteamet i Dagtilbuddet Vest har vi drøftet delresultaterne i kvalitetsrapporten for hele Dagtilbuddet Vest – herunder de fysiske rammer og organisering af pædagogisk praksis. På den måde videndeler og inspirerer vi hinanden på tværs af afdelingerne i Dagtilbuddet Vest.

På et fælles p-møde den 13.9.2021 har vi i grupper på tværs af afdelingerne koblet drenges udviklingsmuligheder indenfor de 6 læreplanstemaer med opmærksomheden på indretning og organisering af læringsmiljøet. Det har fx ført til opmærksomheden på, hvordan vi bedst muligt skaber meningsfulde rammer og indhold i de pædagogiske tiltag ud fra børneperspektivet.

Lokale indsatser

Hver afdeling i Dagtilbuddet Vest tager udgangspunkt i resultaterne i den lokale kvalitetsrapport ift. udarbejdelsen af en handleplan på de 3 indsatsområder.

Du kan læse om Børnehaven Svalehusets tiltag ift. indsatsområder for pkt. 1 og 3 under afsnit 2.1 Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen. Derudover kan du læse om vores tiltag ift. pkt. 2 under afsnit 4.3 Kommunikation og sprog.



2 DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2018

Evalueringsinstituttet (EVA) har udgivet Redskab til selvevaluering, som er et redskab der kommer omkring de tematikker, der er i det pædagogiske grundlag. På trods af en mindre divergens mellem navngivningen af tematikkerne i henholdsvis selvevalueringen fra 2018 og det pædagogiske grundlag fra Hovedpublikationen, er selvevalueringen et godt og anvendeligt analyseredskab, der skaber en ramme for en struktureret dialog om pædagogisk praksis.

Dato	PÆDAGOGISK GRUNDLAG								
	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	Børnesyn og børneperspektiv	Børns leg	Det brede læringssyn	Samspil og relationer	Børn i udsatte positioner	Evaluerende pædagogisk praksis	Forældresamarbejde	Sammenhængende overgange
07-02-2021	3,7	3,7	3,7	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0

2.1 Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad karakteriserer den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på, og får vi skabt et miljø, der understøtter leg, aktiviteter og rutiner? Hvad fungerer godt/dårligt?
- Hvilke pædagogiske overvejelser ligger til grund for den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på? Hvordan ved vi, om vores antagelser holder stik?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan matcher vores faglige kompetencer vores mål om at skabe et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø?
- Hvordan sikrer vi, at vi er fagligt godt klædt på?

I Børnehaven Svalehuset har vi aldersopdelte børnegrupper og fast gruppetid hver dag kl. 9.30-12. Gruppetiden har betydning ift. børnenes tilknytning til børn og personale i gruppen. I gruppetiden tilbydes børnene aktiviteter og leg med jævnaldrende børn og med afsæt i det, den enkelte børnegruppe er optaget af kombineret med den nærmeste udviklingszone. Hver børnegruppe har en fast turdag om ugen. Turdagene giver børnene mulighed for at opleve forskellige udendørs miljøer i nærområdet, ligesom det giver børnegruppen mulighed for fælles oplevelser. De fysiske ramme i naturen skaber særlige muligheder for gode inklusionsmekanismer blandt børnene.

1. Det, der karakteriserer den måde vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på, er at:

- Vi giver børneperspektivet betydning
- Vi giver plads til børnenes kreativitet og medinddragelse i rutinerne
- Vi justerer os ift. børnene
- Vi guider børnene ift. det mulige og dermed har fokus på muligheder fremfor begrænsninger
- Vi er ligeværdige i dialogen med børn, forældre og andre samarbejdspartnere

2. Pædagogiske overvejelser, som ligger til grund for den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på:

- Vi tager udgangspunkt i børnegruppen - fx på børnenes energiniveau (arousal) og børnenes deltagelse i fællesskaber
- Vi har fokus på at styrke børnefællesskaberne - fx ved at understøtte de lege, børnene er igang med
- Vi evaluerer løbende vores tiltag og indsatser



- Vi har fokus på børnenes trivsel eller behov for øget trivsel

3. Hvordan ser eller undersøger vi, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på:

- Vi iagttager børnenes kropssprog og lytter til deres udsagn
- Vi skaber et fælles tredje, der styrker børnefællesskabet
- Vi ser, at børnene leger de lege, vi introducerer for dem

4. Hvordan sikrer vi, at vi er fagligt godt klædt på?

- Vi arbejder systematisk med udviklingen af den bedste kvalitet i kerneydelsen - i teams, i sparring med den daglige leder på refleksionsteammøder og på personalemøder i Svalehuset
- Vi tager ansvar for at forstyrre hinanden og stiller spørgsmål til den pædagogisk praksis med henblik på en kontinuerlig udvikling af egen og fælles praksis
- Vi evaluerer og justerer løbende den pædagogiske praksis ud fra aktuel og forskningsbaseret faglig viden og praksiserfaringer

Lokale indsatser der understøtter drenges udviklingsmuligheder indenfor de 6 læreplanstemaer

Det er politisk besluttet, at dagtilbudsområdet i Varde Kommune skal lave lokale indsatser, der understøtter drenges udviklingsmuligheder indenfor de 6 læreplanstemaer.

I Børnehaven Svalehuset har vi løbende evalueringer over vores pædagogiske praksis - herunder også arbejdet med køn ift. at give lige muligheder for udvikling.

Vi oplever, at både drenge og piger efterspørger muligheden for høj og lav arousal i leg og aktiviteter. Derfor er vi særligt opmærksomme på, hvordan vi kan skabe rammer for dette - både indenfor og udenfor. Samtidig er vi opmærksomme på, hvordan vi understøtte børnene i at fordybe sig i de lege, de er optaget af. Det kan fx være en opmærksomhed på kulturen omkring oprydning ift. risiko for opbrud af en god leg. Vores rutiner skal tilpasses en pædagogisk kultur, hvor konteksten er det styrende for vores pædagogiske beslutninger. Vi rammesætter og guider børnene i deres lege og aktiviteter ud fra det lovgivningsmæssige krav om leg og læring hele dagen. Med udgangspunkt i en anerkendende tilgang til begge køn, følger vi børnenes initiativer på en meningsfuld måde - både i og udenfor gruppetid. Vi er bruger vores indendørs arealer kreativt, for på den måde at kunne tilgodese børnenes forskellige behov for nærvær, små grupper, uforstyrret leg, vilde lege, kreative lege m.m. Vi arbejder ud fra den systemiske tænkning, hvor vi med nysgerrighed og ansvarlighed tager ansvar for egen påvirkning af den kontekst, børnene er en del af. Vores udrum byder ind til mange forskellige typer af lege, og vi vægter at have viden om "børns steder", så vi på den måde kan anerkende og understøtte de lege, som har særlig værdi for børnene. Ved at iagttage børnenes lege og være nysgerrige på, hvad de bidrager med af læring for børnene, kan vi både forstørre børnenes og legens værdi i det pædagogiske arbejde.

Vi arbejder med et fælles overordnet emne i børnehaven ift. arbejdet med den pædagogiske læreplan - typisk for et halvt år ad gangen. Børnenes interesser og kompetencer er det, hver børnegruppe tager afsæt i, når det overordnede emne tilpasses de forskellige aldersgrupper. Vi er løbende i dialog med børnene om det, de hver i sær og som gruppe er optaget af. På den måde synliggør vi forskellige interesser og anerkender både fællesskabet og diversiteten i fællesskabet. De planlagte pædagogiske tiltag tager udgangspunkt i børneperspektivet ved, at vi følger børnenes initiativer og forslag til aktiviteter, ligesom vi inspirerer med noget nyt, der er relateret til den nærmeste udvikling. Vi er opmærksomme på at forstørre børnenes kompetencer, både overfor dem selv og børnegruppen. Vi oplever, at mange drenge gerne vil bidrage med praktiske opgaver på legepladsen - fx at feje eller køre med jord i en lille trillebør. Vi anerkender børnenes kompetencer og bidrag, ligesom vi kobler disse med arbejdet med læreplanstemaerne. Fx ved at udvide børnenes ordforråd om det, de bidrager med, og samtale om det, vi er igang med. Med udgangspunkt i børnenes kompetencer og bidrag kan vi koble målrettet læring med leg og aktiviteter. Det kan være at udvide børnenes viden om deres omverden ift. den konkrete aktivitet.

Vi tænker kreativt omkring tiltag, der kan understøtte børnenes initiativer. Fx hvordan vi kan tilbyde trygge rammer og støtte i vilde eller riskofyldte lege, som også bidrager til børnenes udvikling - fx ift. læreplanstemaerne alsidig personlig udvikling, social udvikling samt krop, sanser og bevægelse.

Vi anerkender børns forskellige deltagelsesbaner, og støtter dem i bevægelsen fra en perifer til en central deltagelse. Ift. køn er vi opmærksomme på, at drenge kan være mere kropslige og dermed have brug for forskellige læringsstile. Også her er det vigtigt at tage udgangspunkt i børneperspektivet og justere på rammerne ift. konteksten. Hvis vi holder samling, skal vi være bevidste om, hvordan vi giver børnene tilpasse udfordringer, som de kan mestre eller få støtte i at mestre. Børn gør altid det bedste, de kan.



Lokale indsatser i indretning og organisering af læringsmiljøer

Det er politisk besluttet, at dagtilbudsområdet i Varde Kommune skal lave lokale indsatser i indretning og organisering af læringsmiljøer med henblik på at optimere børns muligheder for at være uforstyrret.

I Børnehaven Svalehuset evaluerer vi løbende vores indretning og organisering af læringsmiljøer. Det gør vi både på personalemøder, på gruppemøder og refleksionsteammøder med den daglige leders deltagelse. Ift. at optimere børns muligheder for at være uforstyrret, har vi i vores indendørs miljø en opmærksomhed på at skabe rum i rummet. Det gør vi ved opstilling af flytbare skillevægge og møbler. En stor del af vores reoler, skuffemøbler og borde er med hjul, og derfor kan vi hurtigt justere på indretningen af vores grupperum. Derudover har vi etableret et "stillerum", hvor børnene kan trække et gardin for og lege uforstyrret, ligesom vi flere steder i fællesrummet har skabt små rum i det store rum. Fx en krog til leg med LEGO og en krog med legetæppe.

Vi har fast gruppetid i hver af de tre basisgrupper. Det betyder, at børnene i tidsrummet kl. 9-12 er samlet med deres faste personaler. Hver gruppe har en fast turdag, hvor gruppen går på tur i nærmiljøet med forskellige formål ud fra det, børnegruppen er optaget af. Turdagene giver plads til uforstyrrede aktiviteter og lege i gruppen. Fx kan turen gå til spejderpladsen, som består af et stort græsareal, bakket terræn, sheltere og skov. En børnegruppe har der mulighed for at være uforstyrret i fælles lege og aktiviteter, ligesom der er god plads til at lege i små grupper uden forstyrrelser. Når en gruppe går på tur, vil der også i børnehaven være færre børn at dele de indendørs og udendørs arealer med. Det er derfor også med til at skabe flere indendørs og udendørs rum til leg og aktiviteter på børnehavens matrikel.

I børnehavens uderum har vi steder, som både er stramt og løst kodet ift. anvendelsesmuligheder. Vi har ikke regler for brugen af legepladsen, men istedet har vi været bevidste om, hvordan legepladsen er opbygget og byder ind til af lege og aktiviteter. Der er stramt kodede kørebaner til køretøjer som cykler, løbehjul m.m. Der er god oversigt over legepladsen ved udgangen til legepladsen, for på den måde at give de yngre børn og mere stille eller forsigtige børn muligheden for at bevæge sig ud på legepladsen og derefter vælge, hvor de gerne vil være med i leg eller aktiviteter. Legepladsen har mange træer og buske langs hegnet, som danner en ydre ramme om legepladsen. Imellem buskene oplever vi, at børnene opnår en huleeffekt og derfor kan lege uforstyrret der. Vi har også legehuse ved et stort område med sand, og her oplever vi også, at børnene kan lege uforstyrret. Børnehavens bålhus danner både rammen om bålaktiviteter men anvendes også af børnene som et legehus, hvor en hæk af pil skærmer af for forstyrrelser. Det pædagogiske personales måde at agere på bidrager selvfølgelig også til børns oplevelse af at kunne være uforstyrret i leg. Vi er bevidste om de forskellige roller, som vi har og skal tilbyde børnene. Vi har anvendt Anette Boye Kochs HOLL-model ift. pædagogens rolle og betydning for trivsel i børnehaven. Metaforerne Hygge-voksen, Ordensmagt, Lære-mester og Lege-kammerat er fra et børneperspektiv de roller, som børnene oplever, at pædagogerne indtager (Koch, A. B., 2016). Det betyder også, at det pædagogiske personale skal være bevidste om, hvornår og hvordan, de forstyrrer børns leg. Hvornår giver det mening at understøtte en leg, så legen holdes flydende? Hvornår giver det mening at inspirere til leg for at understøtte børns deltagelse i børnefællesskaber? Hvordan kan vi holde opsyn og udvise omsorg uden at bidrage til, at der kommer brud på en god leg? Det stiller krav til vores evne til refleksion-i-handling og en efterfølgende refleksion-over-handling. Refleksioner over praksis med henblik på en kontinuerlig udvikling af pædagogisk praksis er en stor del af vores evalueringsarbejde individuelt, gruppevis og i personalegruppen.

Den 3.3.2022 har vi en pædagogisk aften, hvor Morten Vinding fra NaturKulturVarde deltager og inspirerer os med brugen af uderummet i pædagogisk praksis. Det pædagogiske personales inspirationer til børnenes lege og aktiviteter er med til at påvirke børnenes nysgerrighed, motivation og engagement i aktiviteter, der også kan formuleres som legende læring. Derfor er det vigtigt, at vi kontinuerligt udvikler egne kompetencer i at skabe spændende læringsmiljøer for børn. Pædagogen som igangsætter giver også en rammesætning af aktiviteten, der afspejler tydelighed om rammer og indhold. Det kan også påvirke børns oplevelse af at kunne deltage uforstyrret.

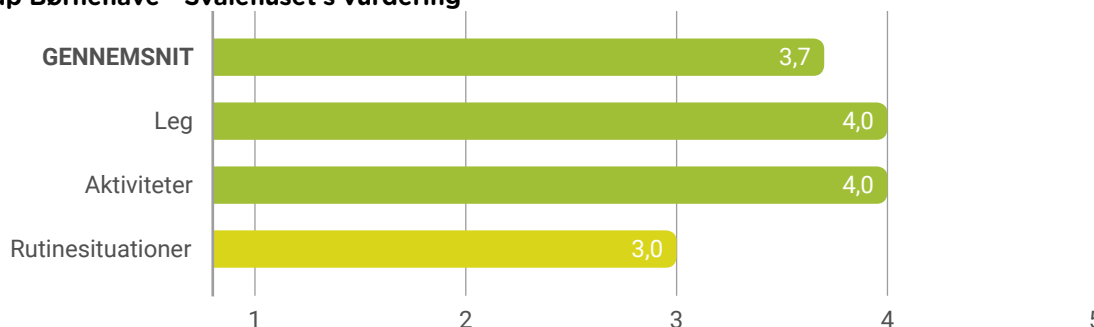


2.1.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad skaber vi et pædagogisk læringsmiljø for alle børn, hvor børnene får de bedste betingelser for at trives, lære, udvikle sig og dannes inden for følgende typer af situationer?

2.1.1.1 Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering



2.2 Børnesyn og børneperspektiver

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi med løbende at følge børnenes spor, oplevelser og interesser? Hvad gør vi for at indfange alle børns perspektiver? Er det de samme børn, vi altid får øje på?
- Hvordan arbejder vi regelmæssigt med børnenes feedback fx på personalemøder, som input til vores faglige dialog?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan har vi senest brugt børnenes perspektiver som grundlag for at udvikle det pædagogiske læringsmiljø? Hvilke nye indsigter nåede vi frem til? Hvad ændrede vi som resultat af vores indsigter?
- I hvilke situationer kunne det være relevant at inddrage børnenes perspektiver, hvor vi ikke gør i dag?

Generelt:

Vi tager udgangspunkt i den anerkendende tilgang. Vi arbejder pædagogisk ud fra et anerkendende menneskesyn. Det betyder, at vi har fokus på ligeværdighed og respekt for mangfoldighed i mødet med barnet. Barnet har værdi i sig selv, og vi er åbne og nysgerrige overfor barnets perspektiv. Barnet - og det enkelte menneske - har retten til at være sig selv som sig selv; at blive til nogen fremfor primært til noget.

Anerkendelsesbegrebet er efterhånden et meget brugt begreb, men afhængig af sammenhæng, har det forskellig betydning. I dagligdagen bruges det ofte synonymt med at rose eller give positiv feedback, en påskønnende måde at være overfor andre på. Ud fra den forståelse bliver anerkendelse noget, som en part giver til den anden. I Børnehaven Svalehuset tager vi udgangspunkt i anerkendelse som et grundlæggende menneskesyn, hvor den anden ses som en autoritet ift. egen oplevelse. Vi retter opmærksomheden mod oplevelse, og den betydning det har at forholde sig til egen og andres oplevelsesverdener. Det at udvikle tillid til at egne oplevelser og tanker er gyldige. Anerkendelse er præget af ligeværdighed i relationen.

I tråd med den anerkendende tilgang har vi fokus på udviklingsstøttende kontakt (Jytte Birk Sørensen, 2019). Det betyder, at vi er opmærksomme på at matche barnets udviklingsniveau - for at undgå en over- eller understimulering af barnet - ligesom vi sikrer en kontakt, som styrker barnets udviklingsbehov og ressourcer. I den udviklingsstøttende kontakt tager vi udgangspunkt i følgende principper; at følge initiativ, at følge ved at benævne, positiv bekræfte, turtagning, struktur og stemning.



1. Således arbejder vi løbende med at følge børnenes spor, oplevelser og interesser:

- Vi er nysgerrige på børnenes lege - både voksenstyrrede lege og den frie leg. Hvordan deltager børnene? Hvad er deres rolle? Hvad motiverer dem? Vi undersøger ved at observere og spørge ind børneperspektivet - nogle gange i legen, andre gange senere, fx til madpakketid
- Vi er opmærksomme på børnenes interesser - også udenfor børnehaven - fx ud fra det barnet og forældrene fortæller os
- Vi har fokus på kerneopgaven og er omstillingsparate, så vi kan følge barnets spor - fx ved at justere os ift. en planlagt aktivitet
- Vi er opmærksomme på at spørge ind og aflæse de børn, som ikke umiddelbart selv giver udtryk for egne meninger - fx kan nogle børn føle sig mest trygge ved at udtrykke sig i mindre grupper
- Vi er opmærksomme på, at nogle børns valg og holdninger påvirkes af andre børn i gruppen, og det kan være vigtigere at være i/bevare relationen frem for at stå ved sine egne holdninger
- Vi laver børneinterviews - strukturerede og ustrukturerede

2. Vi arbejder regelmæssigt med børnenes feedback som input til vores faglige dialog ud fra følgende:

- Vi lytter til børnenes idéer og giver dem værdi i planlægningen af hverdagens aktiviteter og lege
- Vi justerer planlagte aktiviteter ud fra det, der giver mening på dagen
- Vi justerer løbende planlagte tiltag i et levende planlægningsværktøj (fx SMITTE-model)
- Vi deltager i refleksionsteammøder med den daglige leder om arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan - herunder børneperspektivet
- Vi har drøftelser og refleksionsøvelser på personalemøder, hvor vi videndeler om børneperspektivet og aftaler justeringer af praksis

3. Således kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på:

- Vi gennemfører både strukturerede og ustrukturerede børneinterviews - enkeltvis og i mindre grupper - fx i dialogen med børnene til samling eller ved madpakketid
- Vi iagttager, hvordan børnene deltager; aktiv deltagende, interesserede, nysgerrige?
- Vi er opmærksomme på, om børnene selv leger videre på de lege, de er blevet præsenteret for
- Vi er opmærksomme på, om børnene selv efterspørger mere
- Vi er i dialog med forældrene om, hvad børnene fortæller derhjemme - og om barnet overfører noget fra børnehaven til hjemmet
- Vi gentager aktiviteter, for at se hvordan børnene udvikler sig; bliver mere trygge og kan mere selv (stilladsering, NUZO)

4. Således har vi senest brugt børnenes perspektiver som grundlag for at udvikle det pædagogiske læringsmiljø:

Aktivitet med lerkugler - eksempel: Første gang vi lavede aktiviteten med lerkugler, ville et barn ikke deltage. Aktiviteten foregik i grupperummet, hvor hele børnegruppen var tilstede. Næste gang blev aktiviteten flyttet til værkstedet, hvor fire børn og en voksen deltog i aktiviteten. Barnet var tryk ved den voksne og deltog i aktiviteten sammen med en god legekammerat. Barnet havde set aktiviteten an første gang, og da aktiviteten blev gentaget på værkstedet var ingen forstyrrelser. Denne gang fik barnet lavet lerkugler og udviste glæde og stolthed over at deltage.

Nye indsigter: Barnet havde brug for at observere aktiviteten, inden barnet selv havde mod og motivation for at deltage. Barnet har det bedst i mindre grupper uden forstyrrelser. Barnet har brug for at føle tryk gennem relationen til den voksne og en god legekammerat.

Ændringer: Rammerne blev ændret til en lille børnegruppe, en voksen med god relation til barnet og en god legekammerat. Aktiviteten blev gentaget.

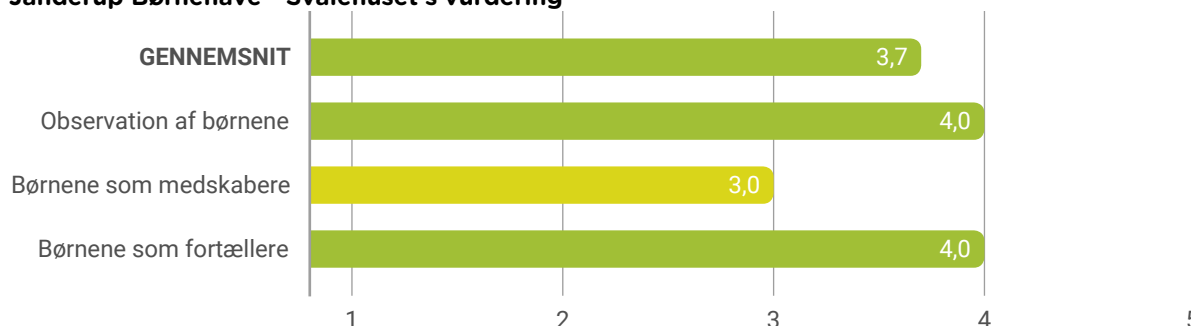


2.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse forskellige tilgange til at inddrage børnenes perspektiver?

2.2.1.1 Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering



2.3 Børns leg

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan giver vores pædagogiske læringsmiljø børnene mulighed for at bruge deres fantasi og lege?
- Hvad gør vi for at arbejde med børnenes forskellige roller og positioner i legen?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan arbejder vi med at understøtte, at alle børn har mulighed for at være med i legen? Er der børn, som vi oplever, står uden for legen, og hvad gør vi ved det?
- Hvordan har vi undersøgt den læring og udvikling, der sker i børnenes leg?

Generelt:

Vores hverdag er struktureret, så børnene kan lege på tværs af grupper udenfor gruppetiden. Gruppetiden består både af børns frie leg og voksenstyrede lege og aktiviteter. Når børnene leger, er der indbygget funktionsglæde i det at lege. Leg er vigtig og nødvendig, og børn leger, både fordi det er sjovt i sig selv, og fordi det er sjovt at mestre noget nyt. Når vi udefra observerer legen, kan vi se, at børnene lærer mange færdigheder og udvikler sig på mange måder i legen. Børnene leger ikke for at lære noget eller udvikle sig. De leger, fordi de kan lide det, og fordi det er sjovt i sig selv. Leg kan bruges som middel, planlagt af de voksne, for at barnet skal lære noget bestemt, og så er der tale om legende læring.

Børn lærer hele tiden, både gennem leg og på mange andre måder.

1. Således giver vores pædagogiske læringsmiljø børnene mulighed for at bruge deres fantasi og lege:

- Indretning af rummene opfordrer til forskellige lege, og fleksibel indretning skaber nye lege
- Vi giver børnene alderssvarende legetøj til rådighed
- Vi tilbyder legetøj til forskellige typer af lege; konstruktionslege, rollelege, kreative processer, motoriske lege osv.
- Vi sørger for en løbende udskiftning af legetøj for at åbne op for nye lege
- Vi benytter os af personalets forskellige kompetenceområder ift. at give forskellig inspiration til børnene
- Vi tilbyder forskellige rammer for leg på legepladsen - fx nogle dage med og uden køretøjer
- Hver gruppe har en fast ugentlig turdag, som giver børnene mulighed for at opleve nye steder og inspirere til forskellige typer lege



2. Sådan arbejder vi med børnenes forskellige roller og positioner i legen:

- I voksenstyrede lege kan den voksne uddele roller, så positionerne bliver ændret i børnegruppen
- Vi har fokus på sammensætningen af børnene i mindre grupper, således de kan indtage og afprøve nye positioner i børnefællesskabet
- Vi arbejder målrettet med at give alle børn værdi i børnefællesskabet
- Vi har opmærksomhed på de stille børn og deres interesser for derved at fremhæve dem i aktiviteter, som interesserer dem, og som de mestrer

3. Sådan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på:

- Personalet inspirerer til noget forskelligt i læringsmiljøet ud fra den enkeltes kompetence- og interesseområder
- Børnene fortsætter og udvikler på lege og aktiviteter, som de er blevet præsenteret for
- Børnene får øjnene op for nye legemuligheder og aktiviteter ved, at vi giver mulighed for justerbare læringsmiljøer - fx indretningen af rum
- Børnene har mod til at prøve nyt

4. Sådan arbejder vi med at understøtte, at alle børn har mulighed for at være med i legen:

- Vi er bevidste om at arbejde med de tre læringsrum; gå foran, gå bagved og gå ved siden af barnet
- Vi arbejder med stilladsering for at give barnet tryghed og betydning i børnefællesskabet
- Vi opfordrer til åbenhed i børnenes legerelationer og guider børnene i, hvordan legen kan holdes flydende ved flere deltagere i legen
- Vi tilbyder mindre fællesskaber for de børn, som har brug for en øget tryghed for at kunne udvikle mod til at deltage i større fællesskaber
- Vi forstørrer og synliggør det enkelte barns kompetencer over for sig selv og de andre børn

Når der er børn, som oplever, at de står uden for legen, kan vi håndtere det således:

- Personalet deltager i en leg sammen med barnet, andre børn inviteres ind og på den måde får barnet en særlig position i legen og oplever at have betydning
- Vi sætter rammer for små børnefællesskaber, hvor barnet øver sig i at være sammen med andre

5. Sådan har vi undersøgt den læring og udvikling, der sker i børnenes leg:

- Vi forstørrer den viden, vi har om det, der styrker inklusionsmekanismerne blandt børnene i legen
- Vi iagttager børnenes lege ift. børnenes trivsel i børnefællesskabet; deltagelsesbaner, positioner, kompetencer, venskaber m.m.
- Vi tager ansvar for at rammesætte mindre legegrupper for at give alle børn muligheder for at deltage i leg med jævnaldrende børn
- I mindre børnegrupper kan vi både deltage og observere børns leg; hvad styrker barnet i at have værdi i legen, og hvilke snubletråde kan der være for barnet i legen?
- Personalet deltager aktivt i lege og aktiviteter med børnene og undersøger der, hvordan børnene deltager, og hvordan vi kan understøtte alle børns deltagelse

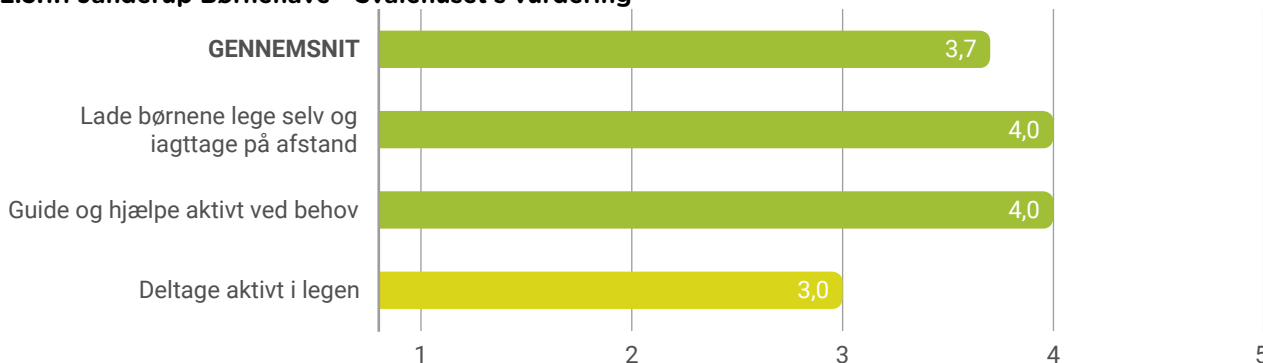


2.3.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad indtager vi disse forskellige roller for at understøtte børnenes leg, så legen udvikler sig positivt for alle børn?

2.3.1.1 Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering



2.4 Det brede læringssyn

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- På hvilke måder har vi fokus på læringsprocesser gennem hele dagen (leg, børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter og rutiner)?
- Hvordan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så det både støtter børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring? Hvordan kan vi følge og støtte barnets undren og nysgerrighed? Hvordan udfordrer og støtter vi børnene i at få nye ideer og erfaringer med vedholdenhed og gåpåmod?
- Oplever vi, at det er alle børn, der viser deres undren og nysgerrighed ved fx at stille spørgsmål e.l.? Hvad tænker vi om, og hvad gør vi for, de børn, der sjældent giver udtryk for deres undren og nysgerrighed?
- Hvordan arbejder vi med at følge op på, om vi lykkes med det pædagogiske læringsmiljø i forhold til, hvad børnene får ud af det? Hvordan sikrer vi, at vi kommer hele vejen rundt i forhold til de seks læreplanstemaer?

Generelt:

Ud over vores målrettede arbejde med læreplanstemaerne og det fælles pædagogiske grundlag i grupperne, er vores opmærksomhed også rettet mod hverdagens mange rutiner. I hverdagsrutinerne er der gode muligheder for at opbygge nære relationer til andre børn og voksne - fx når vi ved mindre borde spiser madpakker sammen. Nærværende og guidende voksne omkring børnene ifm. toiletbesøg, bleskift, garderobeaktiviteter m.m. støtter børnene i at blive set, læst og forstået. Det er også i disse situationer, at vi kan støtte børnene i at bidrage og udvikle mestringsstrategier - fx selv at kunne tage en jakke på.

1. Sådan har vi fokus på læringsprocesser gennem hele dagen:

- Vi arbejder struktureret med genkendelighed og forudsigelighed i hverdagen. Vores overordnede fokus er på udviklingsstøttende kontakt, nærvær og omsorg. Det giver børnene tryghed i leg, aktiviteter samt de pædagogiske rutiner - fx påklædning i garderoben, badeværelsesbesøg og klargøring til madpakketid.
- På teammøder har vi fokus på de forskellige læreprocesser i de aktiviteter, som vi planlægger. Læringsmålene tager afsæt i de enkelte børnegrupper ud fra deres kompetencer og behov.
- Vi har fokus på læringsprocesser gennem hele dagen - blandt andet ved at støtte og guide børnene i leg og aktiviteter og i at være bevidste om muligheder for læring i rutiner og overgange.



2. Sådan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så det både støtter børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring:

- Vi tilrettelægger det pædagogiske læringsmiljø, så det både støtter børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring. Det gør vi blandt andet ved at bruge vores fysiske rum på forskellige måder ud fra forskellige aktiviteter. På den måde tilbyder vi både rammer og rum for ro og fordybelse og plads til kropslige lege og aktiviteter.
- Vi deltager i børnenes lege og følger deres spor for på en måde at give børneperspektivet værdi. Vi giver muligheder for at undre sig, og sammen med børnene stiller vi nysgerrige spørgsmål og bidrager til undersøgelser. Vi giver børnenes idéer værdi og italesætter de gode idéer over for hele børnegruppen. På den måde forstørre vi også det enkelte barn, hvilket har betydning for barnets oplevelse af at blive set og hørt, ligesom det bidrager til barnets oplevelse af at have værdi i børnefællesskabet.
- I tilrettelæggelsen af det pædagogiske læringsmiljø har det stor betydning, at vi viser interesse og engagement ift. børnenes lege og initiativer. Derfor er vi også opmærksomme på, hvordan vi fysisk placerer os og er til rådighed for børnene. Det kan fx være, at vi sætter os ved siden af børnene i sandkassen, deltager i børnenes leg og følger deres initiativer. Det kan også være at stille materialer/redskaber/legetøj til rådighed og følge børnenes initiativer.

3. Oplever vi, at det er alle børn, der viser deres undren og nysgerrighed ved fx at stille spørgsmål:

- Vi er opmærksomme på at give hvert barn opmærksomhed og plads i fællesskabet - fx ved at planlægge voksenstyrede aktiviteter, der tager udgangspunkt i barnets interesser og kompetencer.
- Hvis der er børn, som sjældent giver udtryk for deres undren og nysgerrighed, har vi gode erfaringer med at planlægge aktiviteter i små børnegrupper, hvor børnene kan have mere mod på at udtrykke sig; undre sig og stille spørgsmål.

4. Sådan arbejder vi med at følge op på, om vi lykkes med det pædagogiske læringsmiljø ift., hvad børnene får ud af det:

- Vi er nysgerrige og undersøger børneperspektivet
- Vi evaluerer på børnenes udbytte af det pædagogiske læringsmiljø på teammøder, på refleksionsteam-møder med daglig leder og på personale-møder
- Vi har fælles refleksioner og drøftelser ift. elementerne i det fælles pædagogiske grundlag - fx drøftelser om hvordan vi i praksis arbejder med børnefællesskaber og børneperspektivet
- Vi evaluerer kontinuerligt vores pædagogiske praksis i det planlægningsværktøj, som anvendes - fx SMITTE-model
- Vi laver dialogprofiler på hvert barn min. én gang årligt for derved at få indsigt i det enkelte barns og børnegruppens kompetenceområder
- Vores evalueringer fører til justeringer i planlægningen af fremadrettede tiltag og indsatser

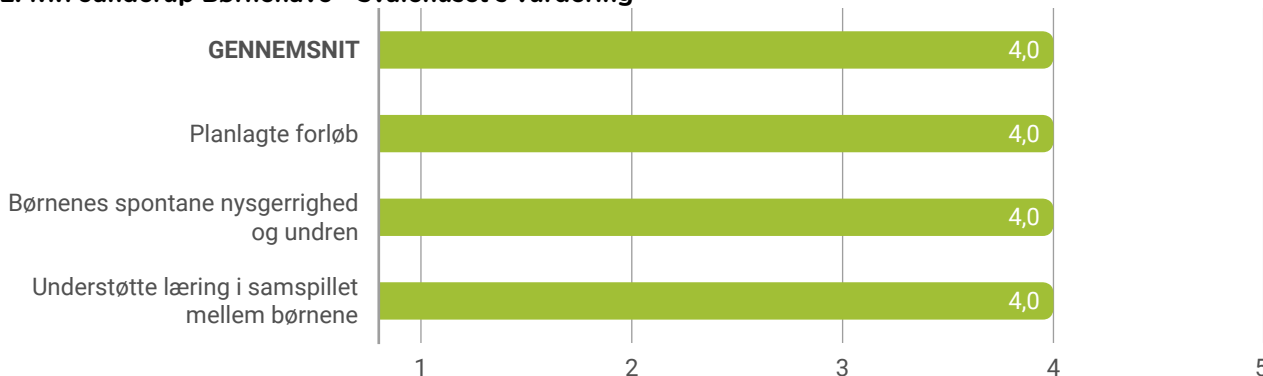


2.4.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad har vi fokus på hver af disse tilgange, når vi arbejder med brede læringsprocesser? Arbejde med/ud fra...

2.4.1.1 Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering



2.5 Samspil og relationer

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad kendetegner de situationer, hvor vi oplever et nærvær mellem os og børnene, og vi er fordybede sammen? Hvad skal der til, for at nærvær og fordybelse opstår? Hvad kan vi gøre for at få mere ud af det?
- Hvornår oplever vi, at vi ikke er tilgængelige for børnene og ikke har mulighed for at reagere på deres behov? Hvad kendetegner de situationer, og hvad kan vi gøre anderledes for at ændre på dem?
- Hvordan kommunikerer vi med børnene, både kropsligt og sprogligt, i forskellige situationer? Hvad oplever vi, er en god kommunikation mellem os og børnene? Har vi fokus på at spørge ind til børnenes oplevelse med åbne spørgsmål som: 'Kan du fortælle mig, hvad der skete?', 'Hvordan kan vi løse det sammen?', 'Hvilke andre ideer kan du komme i tanke om?'
- Hvordan kan vi understøtte det enkelte barns trykke tilknytning gennem det pædagogiske arbejde med hele børnegruppen?

Generelt:

Det er i samspil med andre, at vi udvikler os. Opbygning af nære og betydningsfulde relationer er derfor det primære i vores pædagogiske arbejde. Som personale tager vi ansvar for relationerne til børnene, og kontakten til barnet bør altid være udviklingsstøttende.

1. Det, der kendetegner de situationer, hvor vi oplever et nærvær mellem os og børnene, og vi er fordybede sammen:

- Vi er som pædagoger bevidste om at udvise nærvær og være nysgerrige på det, barnet er optaget af
- Det har betydning, at vi giver det enkelte barn positiv opmærksomhed og at dette foregår ved, at vi tager kontakt til barnet og responderer på barnets efterspørgsel på kontakt
- Barnet i sig selv har værdi, og derfor arbejder vi målrettet med at give barnet positiv kontakt ud fra samspilsmønstrene i ICDP:
 - Vis positive følelser - vis, at du er glad for barnet
 - Justér dig i forhold til barnet og følg dets udspil og initiativ
 - Tal med barnet om de ting, det er optaget af, og prøv at igangsætte en "følelsesmæssig samtale"
 - Vis anerkendelse og giv ros for det, barnet kan

2. Hvornår oplever vi, at vi ikke er tilgængelige for børnene og ikke har mulighed for at reagere på deres behov?



- Hvis vi ikke er mentalt til stede, påvirker det stemningen i og kvaliteten af samspillet med barnet. Det kan fx være i situationer, hvor ressourcerne ikke helt tilsvare opgaven - fx ved ikke planlagt fravær blandt personalet. Det kan også være i situationer med et stort behov for hjælp i garderoben - fx mange våde børn. Der kan være situationer, hvor enkelte børn kræver en særlig indsats fra personalet, og hvor de øvrige børn også efterspørger kontakt fra den involverede medarbejder. I de situationer er det vigtigt, at vi bevarer roen og overblikket, fordi vores mentale tilstand og handlinger påvirker den kontekst, som børnene er en del af. Vi tager ansvar for håndteringen af situationen og relationen til det enkelte barn.

Hvad kendetegner de situationer, og hvad kan vi gøre anderledes for at ændre på dem?

- Vi kan prioritere det, der skaber ro i børnegruppen
- Vi kan tage udgangspunkt i situationen og bidrage med at skabe ro ved selv at bevare roen

3. Sådan kommunikerer vi med børnene, både kropsligt og sprogligt, i forskellige situationer:

- Vi sætter ord på det, barnet er optaget af eller føler i nuet - så barnet lærer sig selv at kende
- Vi viser barnet, at det er set og forstået, med et positivt kropssprog, i positive toner og med positive lyde/ord, så barnet føler sig værdsat
- Vi sætter ord på, hvad vi gør og oplever, hvorved barnet lærer os at kende
- Vi arbejder med turtagning ved at skiftes til at være "på" og at give plads til andre
- Vi fortæller barnet, hvad det skal gøre, på en guidende og positiv måde - og undlader at stille spørgsmål til barnet, hvis det ikke har et valg
- Vi tilbyder barnet kontakt, inden vi stiller barnet en opgave efter følgende metode:
 - Tydelig start på opgaven
 - Sætte ord på opgaven
 - Afvente barnets reaktion
 - Trinvis guide på barnets niveau
 - Positiv bekræfte barnets adfærd
 - Tydelig afslutning på opgaven
- Vi kommunikerer med børnene verbalt og nonverbalt, hvilket vi er bevidste om. Vi tilstræber en anerkendende dialog og søger at afstemme vores kropssprog efter det, der kommunikeres. Vi er bevidste om brugen af udvekslingstonen og undervisningstonen, og hvilken betydning de to toner har for barnet/børnene
- Vi anvender åbne spørgsmål til at spørge ind til børnenes oplevelser, til at fremhæve børneperspektivet og i konfliktmægling

4. Sådan kan vi understøtte det enkelte barns trygge tilknytning gennem det pædagogiske arbejde med hele børnegruppen:

- Vi understøtter det enkelte barns trygge tilknytning ved at fremhæve og italesætte barnets initiativer og kompetencer overfor børnegruppen
- Vi støtter op om alle børns deltagelse i børnefællesskaber, og tager ansvar for at rammesætte aktiviteter, der kan understøtte dette - fx at opdele børnene i mindre grupper og styre sammensætningen af børnene i disse

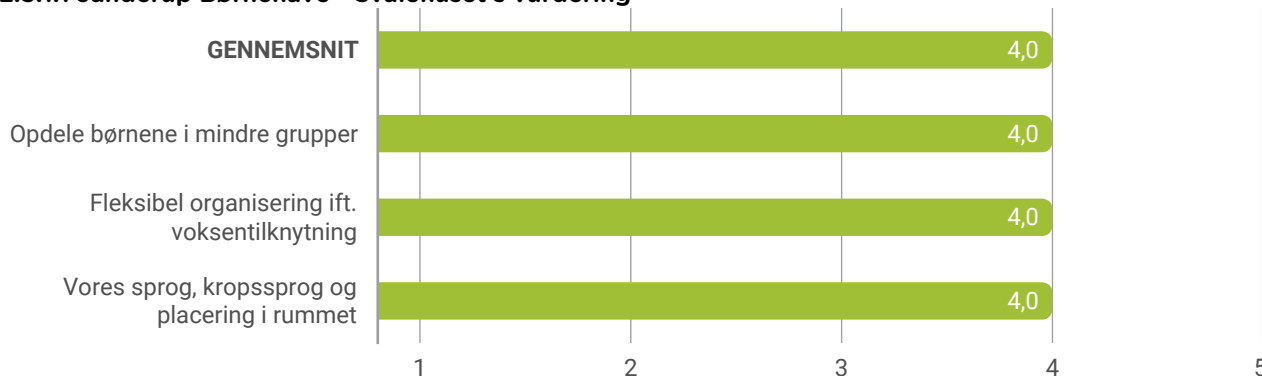


2.5.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad har vi fokus på disse tilgange i vores arbejde med at skabe gode samspil og relationer?

2.5.1.1 Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering



2.6 Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvilken pædagogisk tilgang arbejder vi ud fra for at sikre, at alle børn oplever, at de er en del af et børnefællesskab? Hvordan er der forskel på vores praksis i forhold til forskellige aldersgrupper?
- Hvordan vurderer vi alle børnenes muligheder for at udvikle sig og få nye relationer? Er der noget, vi kan gøre anderledes for at give nogle børn bedre muligheder for at opbygge og have gode relationer?
- I hvilket omfang har vi faglige dialoger om, hvordan vi kan understøtte, at børn i udsatte positioner trives og ses i det pædagogiske læringsmiljø? Hvordan sikrer vi, at vi også har blik for og inddrager de børn, der fx ikke selv henvender sig og ikke deltager aktivt i lege og aktiviteter?
- Når vi ser på vores praksis den seneste måned, hvornår er det så lykkedes os at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i fællesskabet? I hvilke situationer lykkedes det ikke - og hvorfor?

Generelt:

Vi samarbejder i høj grad med forældrene og andre tværfaglige samarbejdspartnere om at udarbejde meningsfulde handleplaner for børn i udsatte positioner. Alle børn kan i perioder af deres børnehavetid have brug for ekstra omsorg og igangsætning af særlige tiltag, som kan styrke deres generelle trivsel og udvikling.

1. Den pædagogiske tilgang vi arbejder ud fra for at sikre, at alle børn oplever, at de er en del af et børnefællesskab:

- Vi arbejder ud fra den anerkendende tilgang og er opmærksomme på at skabe et læringsmiljø, hvor barnets interesser og styrker er i fokus
- Vi arbejder med mindre grupper af børn for at øge inklusionen af det enkelte barn. I en mindre gruppe kan barnets kompetencer forstørres, og vi kan guide barnet i deltagelsen i leg med de andre børn. Når børnenes interesser og kompetencer synliggøres, kan det vække nysgerrighed på at danne nye legerelationer
- Nogle børn kan have behov for en pause - fx ift. sanseindtryk - og det anerkender vi. Det kan give mening, at det er pædagogen, som sætter rammerne for pausen eller en anden stille aktivitet. Det er vigtigt, at barnet føler sig set, hørt og forstået
- Vi arbejder ud fra den nærmeste udviklingszone (NUZO), hvor vi støtter og guider barnet i at mestre, danne relationer og stiller passende krav gennem korte sætninger. Derudover er vi bevidste om at give barnet tid til at reflektere og



reagere. Det pædagogiske personale rammesætter aktiviteter og lege, som er med til at sikre alle børns deltagelse. Barnet udvikler sig i samspil og relationer med andre børn, og derfor støtter vi barnet i at indgå i differentierede børnefællesskaber

2. Sådan vurderer vi alle børnenes muligheder for at udvikle sig og få nye relationer:

- Vores opmærksomhed er rettet mod at aflæse børnenes signaler i samspillet med andre børn. Derudover bruger vi teammøder, refleksionsteam møder og personale møder til at være i dialog om barnets udvikling. Det øger vores opmærksomhed på justeringsbehov i den kontekst, barnet er en del af. Fx kan vi anvende relationscirklen til at undersøge, om alle børn har en tæt relation til de voksne. Vi samarbejder med andre faggrupper, fx psykologer og socialrådgivere om det, der kan støtte op om det enkelte barns trivsel og udvikling
- Vi bruger teammøder og refleksionsteam møder til at være i dialog om barnet og børnefællesskaberne, hvorefter vi justerer på konteksten ift. at understøtte udvikling af legerelationer
- Vi videndeler i personalegruppen om børnenes relationskompetencer, og om hvordan vi kan understøtte børnenes udvikling af disse

3. I hvilket omfang har vi faglige dialoger om, hvordan vi kan understøtte, at børn i udsatte positioner trives og ses i det pædagogiske læringsmiljø?

- I hverdagen giver vi hinanden feedback på det, der virker, ift. at understøtte at børn i udsatte positioner trives (pædagog-pædagog, pædagog-daglig leder)
- Vi har teammøder hver 2. uge, hvor vi drøfter børnenes trivsel og det, der kan understøtte god trivsel i børnegruppen
- Vi har refleksionsteam møder 4 gange om året med den daglige leder, hvor vi drøfter udvalgte elementer fra det fælles pædagogiske grundlag - herunder børn i udsatte positioner
- På de lokale personale møder og pædagogiske træningsaftener har vi pædagogiske emner på dagsordenen, som kan bidrage til at understøtte, at børn i udsatte positioner trives - fx disse emner:
 - Udviklingsstøttende kontakt (Marte Meo) - kobling mellem teori og praksis
 - Inklusion og chancelighed
 - ICDP samspilstemaerne koblet på praksis
 - Systemisk tænkning - ansvaret for konteksten
- I overgangen fra dagpleje/vuggestue til børnehave tilbydes forældrene et overleveringsmøde og et forbesøg. Overleveringsmødet afholdes i dagplejen. Vi afsætter tid til forbesøget i børnehaven for at være i dialog med forældrene om deres viden om barnet, og hvad der har betydning for dem ift. den gode start i børnehaven. Vi anerkender mangfoldige måder at være familie på, og anerkender forskellige værdier som forældre. Samtidig fortæller vi forældrene, hvad de kan forvente ift. rammerne for og indholdet af den pædagogiske praksis i børnehaven. Forældrenes tryghed i opstarten har stor betydning for barnets oplevelse af at være tryk i nye omgivelser. I overgangssamarbejdet arbejder vi målrettet med et fælles sprog med afsæt i Steen Bach Hansens teori om et fælles sprog i distriktssamarbejdet. Det handler om, at vi er nysgerrige på, om barnets handlinger er forventelige ud fra alderen, eller om barnets handlinger er bekymrende, og i givet fald hvad der trigger barnet til de bekymrende handlinger. Vi arbejder ud fra den systemiske tankegang, hvor vi tager ansvar for vores betydning og bidrag i den kontekst, som barnet er en del af. I overgangssamarbejdet er det vigtigt, at vi videndeler om forhold, der har betydning for barnets trivsel og udvikling - fx om konkrete tværfaglige tiltag eller andre opmærksomhedspunkter

4. Hvornår er det lykkedes os indenfor den seneste måned at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i fællesskabet?

- Når vi arbejder med det fælles overordnede emne i Børnehaven Svalehuset, synliggør vi alle børns deltagelse og betydning i det store fællesskab
- Hver dag arbejder vi med børns betydning og værdi i differentierede børnefællesskaber - både i rutinerne, i gruppetiden og på tværs af grupperne i ydertimerne

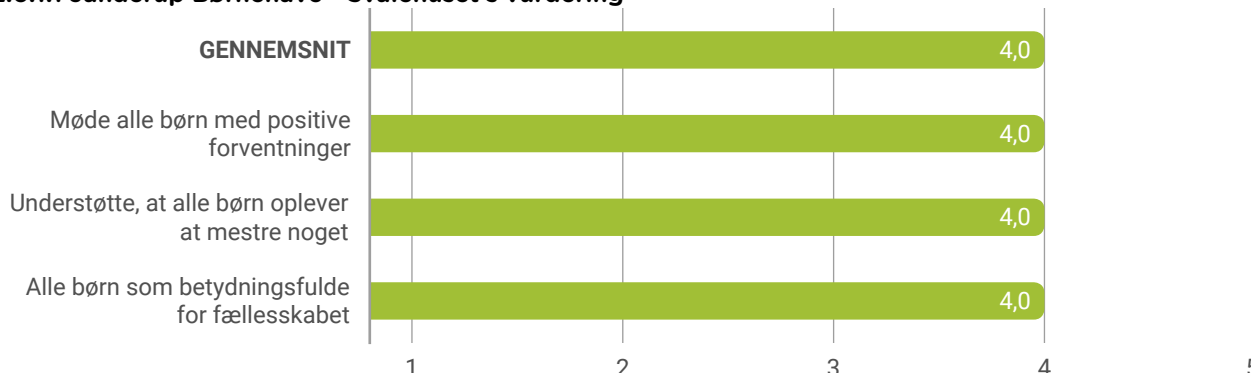


2.6.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse tilgange til at sikre, at alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i børnefællesskaberne?

2.6.1.1 Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering



2.7 Evaluerende pædagogisk praksis

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan undersøger og evaluerer vi de pædagogiske læringsmiljø i sammenhæng med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Har vi fastsat et fokus eller formål med vores løbende evaluering af pædagogiske læringsmiljø? Hvor står vi stærkt/svagt? Hvordan oplever vi, at vi fagligt set er klædt på til at evaluere og undersøge?
- Hvad gør vi for at sikre, at vores løbende evaluering er systematisk? Hvordan definerer vi "systematisk"?
- Hvordan sikrer vi, at vores evalueringer har fokus på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse frem for blot aktiviteterne eller blot på børnenes læring?
- Hvordan sikrer vi, at vi anvender den viden, vi får fra vores evaluering, til at justere vores pædagogiske læringsmiljø? Hvornår har en konkret evaluering senest givet ny indsigt i børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse, der har ført til ændring i vores praksis?

I Børnehaven Svalehuset har det pædagogiske personale teammøde hver anden uge. Møderne anvendes bl.a. til at evaluere på de konkrete tiltag og indsatser i børnegruppen. Vi arbejder med SMITTE-modellen som planlægnings- og analysemodel. Det betyder, at vi løbende kan justere på planlagte tiltag ud fra det, der giver mening i børnegruppen - både basisgruppen og de mindre børnegrupper indenfor basisgruppen. Evalueringen kan både være mundtlig og skriftlig. Hver pædagog har pædagogisk forberedelsestid hver anden uge, og der er en klar forventningsafstemning ift. arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den daglige leder sørger for, at det pædagogiske personale deltager og bidrager med at evaluere på det pædagogiske læringsmiljø i børnehaven. Konkret foregår det som refleksionsteam møder, hvor den daglige leder sammen med hvert team reflekterer over udvalgte elementer fra det fælles pædagogiske grundlag ift. konkret pædagogisk praksis. På den måde er vi undersøgende overfor egen praksis og kan få øje på det, der virker samt evt. "blinde pletter". Formålet er at kvalificere den pædagogiske praksis, så børnene opnår den bedst mulige trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Derudover sætter den daglige leder emner fra den pædagogiske læreplan på dagsordenen til personalemøder, hvor videndeling og refleksionsøvelser bidrager til at øge bevidstheden om nuværende pædagogiske praksis og evt. behov for justeringer. Refleksionsøvelserne kan både foregå i teams og på tværs af teams. På den måde sikrer vi, at vi både forholder os til hver børnegruppe og det store fællesskab. Videndeling i hele personalegruppen sker løbende ved oplæg fra den daglige leder og de faglige fyrtårne ifm. efterfølgende refleksionsøvelser og drøftelser blandt personalet.

Inspiration og forstyrrelser er med til at udvikle den enkelte og hele personalegruppen.

Vores arbejde med den løbende evaluering af elementerne i det fælles pædagogiske grundlag fremgår i dette



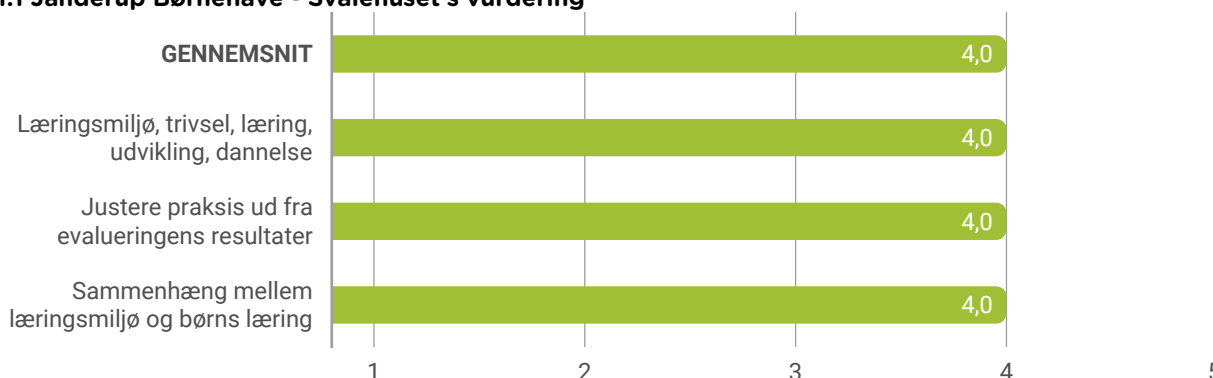
selvevalueringsmateriale. Se afsnittene ovenfor med alle elementerne fra det fælles pædagogiske grundlag!

2.7.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad er vi opmærksomme på følgende dimensioner, når vi evaluerer vores pædagogiske praksis?

2.7.1.1 Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering



2.8 Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan samarbejder og kommunikerer vi i det daglige med forældrene om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?
- Hvilke rammer og regler har vi for forældresamarbejde? (Det gælder både de overordnede rammer og den konkrete håndtering i hverdagene. Er det fx ok at afbryde en aktivitet med børnene, hvis en forælder har brug for en snak?)
- Hvordan oplever vi samarbejdet med forældrene i forhold til at rådgive og vejlede dem om deres barns trivsel, udvikling, læring og dannelse?
- Hvordan arbejder vi med at møde forældrene forskelligt og tilpasse samarbejdet ud fra deres behov?
- Hvad ved vi om, hvordan forældrene oplever vores samarbejde, rådgivning og vejledning? Inddrager vi synspunkter og viden fra forældrene?

I hverdagen samarbejder og kommunikerer vi med forældrene om børnenes trivsel, når barnet afleveres og afhentes. Dette foregår på et overordnet plan ift. de informationer, der er vigtige at vidende mellem børnehaven og forældrene. Børnenes læring, udvikling og dannelse har vi kontinuerligt en opmærksomhed på, og ud over de faste tilbud om forældresamtaler, kan vi tilbyde ekstra forældresamtaler, hvis vi eller forældrene oplever et særligt behov for dette.

Faste tilbud til alle forældre:

I Svalehuset tilbyder vi forbesøg i børnehaven inden barnets opstart. Her byder vi forældrene og det nye barn velkommen i børnehaven, viser vores fysiske rammer, fortæller vores pædagogiske grundlag og om hverdagen i børnehaven.

I forbindelse med overgangen fra kommunal dagpleje til børnehaven, tilbydes et overleveringsmøde mellem dagplejen og børnehaven. En pædagog fra børnehaven vil deltage i dette møde. Mødet arrangeres af dagplejen, og det er også hos dagplejen, mødet afholdes.

Når barnet har været i børnehaven i ca. 3 måneder, tilbyder vi en opstartssamtale, hvor vi vil være i dialog med forældrene om, hvordan barnets opstart har været. På dette møde vil forældrene også få en tilbagemelding på den



sprogvrdering, som vi tilbyder at lave på de 3-årige børn.

Når barnet skifter børnegruppe, vil forældrene også blive tilbudt en kort forældresamtale om, hvordan barnet trives i den nye gruppe.

I forbindelse med overgangen fra børnehave til skole, tilbyder vi en førskolesamtale. Samtalen anvendes til at være i dialog med forældrene om, hvordan vi her og nu oplever barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Inden mødet har vi i samarbejde med forældrene udarbejdet en dialogprofil på hvert barn, og vi har udarbejdet en overgangsbeskrivelse på hvert barn. Førskolesamtalen bidrager endvidere også som en opfølgning på evt. fokusområder ifm. barnets overgang fra børnehave til skole. Inden skolestart holder vi overleveringsmøder med skolen/SFO, og der kan være behov for et individuelt overleveringsmøde, hvor forældrene selvfølgelig også deltager. Formålet med et individuelt overleveringsmøde er at overlevere særlige informationer om indsatser, tiltag og opmærksomheder omkring barnet, som har betydning for den gode overgang.

Vi har andre faglige samarbejdspartnere, som det kan give mening at invitere med til et forældremøde. Vi arbejder tæt sammen med talehørekonsulenten, psykologen og socialrådgiverne i vores distrikt. Videndeling og tidlig indsats bidrager også til at sikre god trivsel og udvikling.

I Svalehuset har vi et forældreråd og en støtteforening, og forældrene har valgt, at det er de samme forældre, der er tilknyttet forældrerådet og støtteforeningen. Forældrerådet består af forældre, en tilfornordnet fra den ordinære bestyrelse i Dagtilbuddet Vest og den daglige leder i Svalehuset. Forældrerådet kan give meningstilkendegivelser til bestyrelsen vedr. emner, der berører Dagtilbuddet Vest eller Svalehuset – både ift. en forespørgsel fra bestyrelsen og på eget initiativ.

I bestyrelsen for Dagtilbuddet Vest er der også minimum én forælder fra Svalehuset repræsenteret. I særskilt dokument om styrelsesvedtægterne for bestyrelsen er bestyrelsesarbejdet nærmere beskrevet.

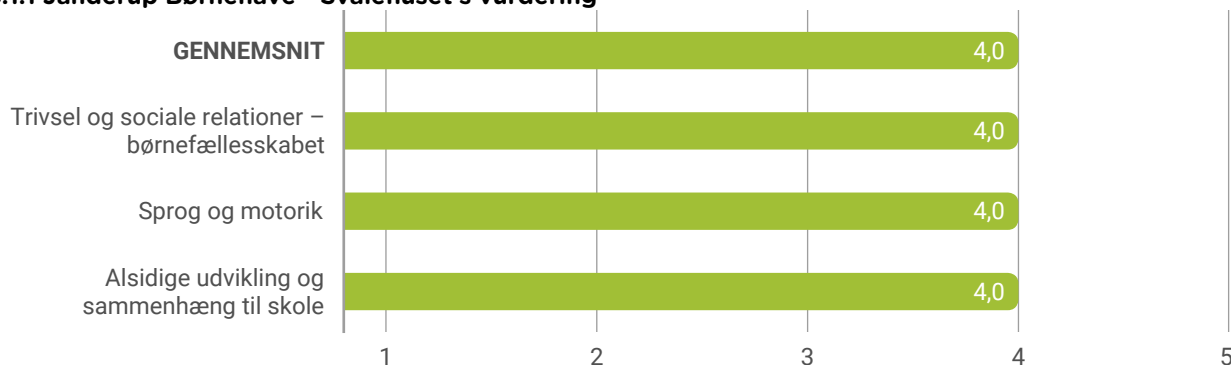
I løbet af børnehaveåret inddrages forældrene på forskellig vis ift. praktiske opgaver på børnehavens arbejdsdag, socialt samvær med fællesspisning, informations- og dialogmøder og selvfølgelig ift. de fokusområder, som pædagogerne arbejder med i børnegrupperne og ift. konkrete indsatser omkring barnet.

2.8.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkes vi med, at forældrene er aktive medspillere om barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for disse dimensioner? Styrke barnets...

2.8.1.1 Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering





2.9 Sammenhængende overgange

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi ud fra læreplanen for at skabe sammenhæng for børn og forældre i overgangen fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til skole og SFO/fritidshjem?
- Hvordan arbejder vi med en tryk overgang til det næste tilbud? Fx aktiviteter som at besøge det nye sted, tæt dialog med fagprofessionelle fra andre tilbud, arbejde med overgangsobjekter o.l.
- Oplever vi, at vi har et fælles værdisæt med det andet dagtilbud eller skole og SFO/fritidshjem? Er vi enige om, hvad der skal til fra begge parter for at skabe en sammenhængende overgang?
- Hvad ved vi om dagplejerens/sundhedsplejerskens/pædagogens/lærerens faglighed og daglige praksis? Hvordan kan vi blive klogere på det, og hvordan kan den viden bidrage til at skabe sammenhæng?

Vi arbejder målrettet med at skabe gode overgange; både fra dagpleje/vuggestue til børnehave og fra børnehave til skole/SFO.

I overgangen fra dagpleje til børnehave deltager vi i et overleveringsmøde i dagplejen sammen med forældrene. Inden opstarten i børnehaven tilbyder vi forældrene et forbesøg, hvor vi giver en rundvisning af børnehaven, fortæller om hverdagen i børnehaven og er i dialog med forældrene om det, der har betydning for barnets start og trivsel. Vi har et tæt samarbejde med de lokale dagplejere, som gerne må komme på besøg på børnehavens legeplads for derved at give børnene i dagplejen kendskab til børnehaven. Derudover kommer dagplejen også gerne på forbesøg inden barnets opstart, så barnet har mødt børnegruppen og det pædagogiske personale inden opstarten.

Vi har i 2019 påbegyndt et fælles projekt med dagplejen omkring sprog. En fælles viden om og opmærksomhed på det sproglige læringsmiljø kan påvirke barnets sproglige kompetencer og give bindeled i sprogaktiviteter fra dagplejen over i børnehaven. På den måde kan vi bidrage til, at barnet træder så kompetent ind i det nye som muligt. Vi videndeler selvfølgelig med forældrene omkring vores tiltag og indsatser, fordi samarbejdet med forældrene om barnets sproglige udvikling har stor betydning på effekten af indsatsen.

Hvert år udarbejder vi en årsplan sammen med Janderup Skole ift. overgangssamarbejdet. Samarbejdet med Janderup Skole og SFO indeholder både aftaler om besøg i børnehaven og på skolen samt mødeaktiviteter vedr. skolestarten. Derudover arbejder vi med en løbende udvikling af samarbejdet. Vi deltager fx i fælles temadage, som planlægges i Varde Kommune, ligesom vi har et årligt evalueringsmøde. Vi arbejder på at udvikle de forbindelser, som kan styrke barnet i overgangen og bidrage til, at barnet kan træde kompetent ind i det nye. Vi er opmærksomme på, at der skal være en passende balance mellem forskelle og ligheder med en god anderledeshed og veldoseret fremmedhed.

Eksempler på nye tiltag i samarbejdet er, at vi vil planlægge overgangssuger istedet for enkelte besøgsdage, og at vi vil arbejde med grænseobjekter i form af legetøj, lege, sange m.m., som overbringes til skolen i overgangen.

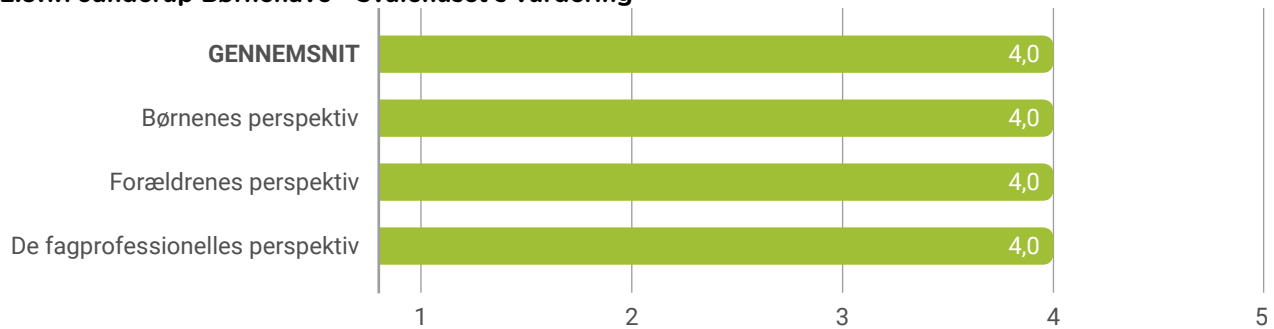


2.9.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad inddrager vi disse perspektiver for at sikre sammenhæng i de forskellige overgange?

2.9.1.1 Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering





3 ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

3.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

"Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

Vi har et tæt samarbejde med Aktivitetshuset i Janderup. Det betyder, at vi fast to formiddage om ugen har hallen til rådighed for pædagogiske aktiviteter og lege. Derudover har vi hallen til rådighed, når der ikke er andre brugere derinde. Hvert år evalueres samarbejdet mellem Aktivitetshuset og Børnehaven Svalehuset. Vi samarbejder med gymnastikforeningen, idet alle deres redskaber er til vores frie afbenyttelse i hallen. Det giver os nogle helt særlige muligheder - fx brug af parkour og airtrack. Vi tilbydes derudover introduktion til brug af de forskellige redskaber, ligesom vi har benyttet os af tilbud om fremmøde fra gymnastikforeningen med inspiration til opstilling af motorikbaner og guidning i disse.

Vi har i mange år haft et samarbejde med Indre Mission og Spejderne i Janderup ift. at kunne bruge den lokale spejderplads som udebase. Spejderpladsen er et grønt område med kuperet terræn, beplantninger, høje og gode klatretræer, bålplads og græsareal. På spejderpladsen fik vi i 2013 opstillet to sheltere, sponsoreret af børnehavens støtteforening, og derfor er det også muligt at lege og spise madpakker i læ. Vi har adgang til toiletforhold på spejderpladsen, hvilket gør det muligt at anvende stedet som udebase for alle aldersgrupper i børnehaven.

Vi gør meget ud af at komme på ture lokalt i Janderup. På den måde kan vi vise børnene lokalområdet og give dem kendskab til det miljø, de er en del af. Fx tager vi på ture til forskellige grønne områder i byen, vi går på markveje og iagttager årets gang på markerne, vi besøger den lokale brugs, vi leger på byens stadion, vi besøger Janderup Skole, og vi tager på ture til skolens legeplads og grønne områder.

Børnehaven Svalehuset er aktiv deltager i konkrete tiltag i Lokalforeningen Janderup. I et samarbejde med børnehavens støtteforening og Lokalforeningen Janderup deltager vi i en promovering af Janderup som et godt sted at bo.

Børnehaven Svalehuset samarbejder med Erik Dyhr, lokal kunstner og webmaster på janderup.dk, både om kreative kunstprojekter i børnehaven og om det gode liv i Janderup. Se evt. hjemmesiden Janderup.dk. I 2014 havde vi et kunstprojekt med Erik Dyhr, hvor børnenes perspektiver på det, der er sjovt at lave i børnehaven, blev udtrykt i et stort skilt ved indgangen til børnehaven. Børnenes tegninger af det, der er sjovt at lave i børnehaven, hænger stadig i børnehavens fællesrum til stor glæde for børn, personale, forældre og besøgende. Det vidner om den måde, vi inddrager børnene i fortællingen om og udviklingen af børnehaven.

Vi har et tæt samarbejde med Janderup Skole og i fællesskab udarbejder vi hvert år en årsplan for samarbejdet om den gode overgang fra børnehave til skole. Vi afholder fælles informationsmøde for forældre til kommende skolebørn, og i fællesskab afholder vi et forældremøde i børnehaven i begyndelsen af det børnehaveår, hvor børnene er kommet i blå gruppe for de ældste børn. Baggrunden for mødet er at tilbyde forældrene en orientering og dialog om det, vi i fællesskab skal styrke børnene i at mestre, så de kan træde kompetente ind i det nye ifm. skolestart. Inden skolestart holder vi overleveringsmøder med skolen/SFO for at overlevere det, der har betydning for det enkelte barns og gruppens trivsel. Overleveringen sker ud fra samtykke med forældrene.

Vi har et tæt samarbejde med de lokale dagplejere i Janderup. Samarbejdet er ift. at styrke børnenes overgang fra dagpleje til børnehave. Dagplejerne besøger børnehaven op til børnehavestart, og derudover har vi lavet en aftale om, at dagplejen kan komme på besøg på børnehavens legeplads hver mandag formiddag. Begge tiltag giver dagplejebørnene tryghed i at være i børnehaven og styrker dermed betingelserne for en god start i børnehaven.

I Børnehaven Svalehuset har vi et forældreråd, der virker som et bindeled til forældrebestyrelsen i Dagtilbuddet Vest.



Forældrerådet i Børnehaven Svalehuset og børnehavens støtteforening består af de samme forældre. Forældrerådet har derudover også en tilfornordnet forælder fra forældrebestyrelsen i Dagtilbuddet Vest og den daglige leder fungerer som forældrerådets sekretær. I forældrerådet drøfter vi forskellige emner - fx børnehavens økonomi og pædagogiske fokusområder. Forældrerådet involveres også i børnehavens brugertilfredshedsundersøgelser, kvalitetsrapporter, tilsynsrapporter m.m. Derudover kan forældrerådet være forældrenes stemmer ift. konkrete spørgsmål eller undersøgelser. Fx har forældrerådet bidraget med deres perspektiv på "Demokrati i børnehøjde". Alle forældreråd i Dagtilbuddet Vest samles hvert år til fælles videndeling eller inspiration. Forældrebestyrelsesformanden i Dagtilbuddet Vest tager initiativ til dette.

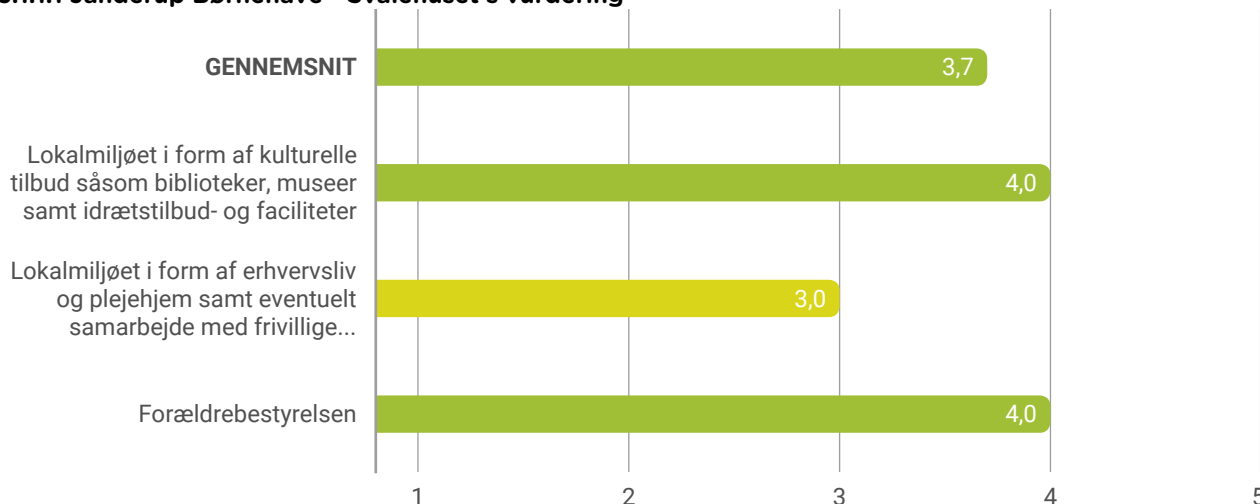
Børnehaven Svalehuset er én ud af i alt fire afdelinger i Dagtilbuddet Vest. Dagtilbuddet Vest består af; Børnehaven Svalehuset, Skovmusen i Oksbøl, Outrup Børnehave og Børnehaven Mælkevejen i Nr. Nebel. Der er én fælles forældrebestyrelse i Dagtilbuddet Vest. Dagtilbudsleder Marianne Morsing Hansen er områdeleder for Dagtilbuddet Vest og fungerer som sekretær for forældrebestyrelsen.

3.1.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad formår vi at inddrage følgende i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børnene?

3.1.1.1 Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering



3.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30).

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi har fokus på at skabe et pædagogisk læringsmiljø, som forholder sig til det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i børnehaven.

I arbejdet med det fysiske børnemiljø er vi opmærksomme på at tilbyde børnene forskellige aktivitetsmuligheder med høj og lav arousal - både inde og ude. Derfor tilbyder vi indenfor plads til fysisk udfoldelse og stille aktiviteter. Det gør vi ved at gøre brug af hallen, tilbyde forskellige aktivitetstyper i grupperummene og guide børnene ift. disse valgmuligheder. Legepladsen har kontinuerligt vores opmærksomhed ift. også der at skabe et læringsmiljø, som giver



børnene muligheder for aktive lege og motoriske udfoldelser, plads til børns steder, sansemæssige oplevelser med samt ro og fordybelse. Vi har konkret arbejdet med "Børns steder", fordi vi er nysgerrige på at få viden om børnenes lege og forskellige steders betydning for børnene. Vi anerkender børnenes steder ved at bekræfte børnene i, at de har fundet et godt sted at lege med helt særlige muligheder. Fx mellem træerne, hvor der ofte bliver leget rollelege eller ved et vandhul, hvor der er god mulighed for at lege med vand.

I arbejdet med det psykiske børnemiljø har vi et særligt ansvar i måden, vi indgår i kontakten med hvert barn og børnegruppen. Vi arbejder kontinuerligt med at udvikle vores kompetencer i at tilbyde udviklingsstøttende kontakt i relationen med barnet. Det betyder, at vi anerkender og italesætter børneperspektivet samtidig med, at vi guider børnene indenfor den konkrete kontekst. Demokrati i børnehøjde er et lokalt og nationalt projekt, som vi har været en del af, og som vi fortsat udvikler vores praksis ud fra. Det betyder, at vi giver børnenes stemmer betydning, at børnene har indflydelse på mulige aktiviteter og lege, at vi ser mangfoldighed som en styrke, og at vi i samarbejdet med forældrene har et fælles ansvar for, at alle børn oplever sig som værdifulde i forskellige fællesskaber.

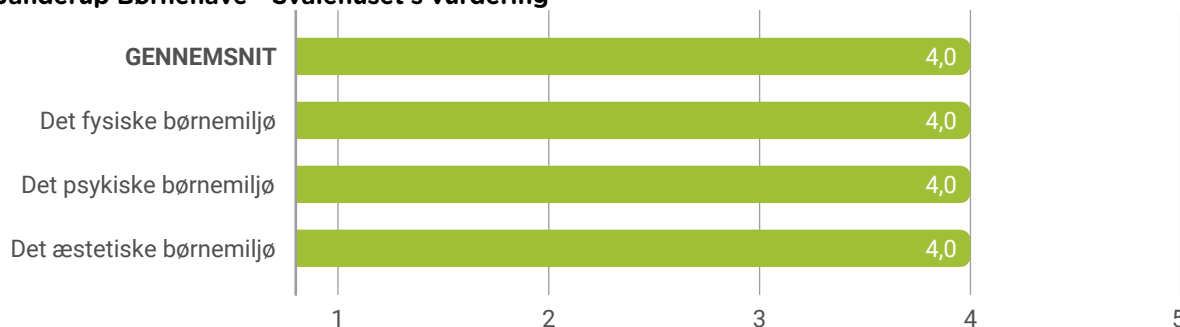
I arbejdet med det æstetiske børnemiljø har vi en kontinuerlig opmærksomhed på indretningen af børnehavens indendørs rum, således at rummene inspirerer til noget forskelligt og afspejler det, børnegrupperne eller hele børnehaven er optaget af. I længerevarende perioder, ofte 4-5 måneder ad gangen, arbejder vi med et overordnet emne i hele børnehaven. Det overordnede emne kommer i spil på forskellig vis i hver børnegruppe, fordi det pædagogiske personale planlægger og gennemfører tiltag med udgangspunkt i børnenes kompetencer og interesser. Det pædagogiske personale og den daglige leder sørger for, at vi inspirerer og dokumenterer børnehavens og børnegruppernes arbejde med det valgte emne. Børnene bidrager også med deres stemmer ind i hver gruppes deltagelse i det pædagogiske emne. Det kan fx være i dialog med børnene enkeltvis eller gruppevis. Børneperspektivet gives betydning, og forløbet med emnet justeres løbende ud fra dette. Børnene, det pædagogiske personale og lederen har indflydelse på og bidrager med at skabe inspirerende rum, der understøtter børnenes lege og aktiviteter indenfor emnet.

3.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkedes det os at skabe et sundt og udviklende børnemiljø indenfor disse tre områder (med inddragelse af børneperspektivet)?

3.2.1.1 Janderup Børnehave - Svalehuset's vurdering





4 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

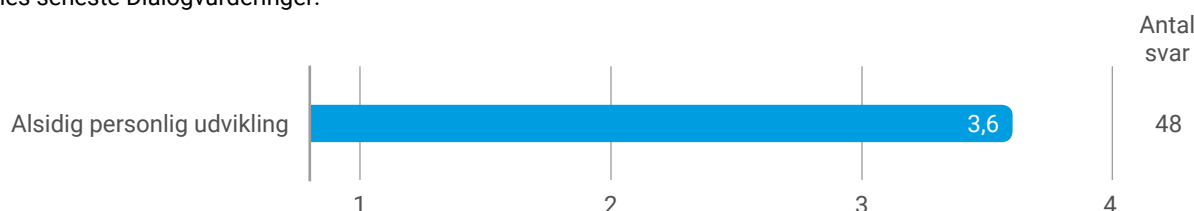
4.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryk og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes alsidige personlige udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.



Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

I Svalehuset har vi aldersopdelte børnegrupper. Vi har fast gruppetid tidsrummet kl. 9.30-12 mandag-torsdag, og fredag har vi fælles udedag. I gruppetiden vil børnene primært være sammen med andre børn i samme aldersgruppe. Udenfor gruppetiden vil børnene have mulighed for at lege og lave aktiviteter sammen med børn på tværs af aldre og børnegrupper. Det er med til at give børnene mulighed for at blive spejle sig i mange forskellige børn.



Vi vægter at tilbyde børnene varierede læringsmiljøer, som inspirerer og motiverer børnenes deltagelse i lege og aktiviteter.

Vi arbejder med tre læringsrum; vi går foran, ved siden af og bagved barnet (Basel Bernstein). I gruppetiden sætter vi rammerne for børnenes deltagelsesmuligheder i forskellige fællesskaber. Børnene kan selv tage initiativ til en leg eller aktivitet, det pædagogiske personale kan opdele børnene i mindre grupper, og vi tilbyder aktiviteter, som bidrager til oplevelsen af at høre til det store fællesskab i børnegruppen. Samtidig arbejder vi i længere perioder med et fælles overordnet emne i hele børnehaven. Emnet bliver det fælles tredje for alle børnegrupperne og styrker børnenes oplevelse af at være en del af det store fællesskab. I hver aldersopdelte børnegruppe bliver emnet foldet ud i aktiviteter og lege, der både afspejler børnenes interesser og det pædagogiske personales viden om tiltag, der kan udvikle børnegruppens trivsel og kompetencer.

Gruppetiden indeholder leg, aktiviteter og fælles oplevelser, og vi tager i høj grad udgangspunkt i det, børnene er optaget af, eller det, vi som personale vil støtte børnene i at udvikle. Ved at følge børnenes spor og initiativer øges børnenes motivation og engagement. Vi vægter fællesskabet og arbejder derfor målrettet med inklusion. Det betyder, at vores opmærksomhed er på at skabe et læringsmiljø, hvor hvert barn oplever sig som en værdifuld deltager i differentierede fællesskaber. Vi tager udgangspunkt i barnets ressourcer og udviklingsbehov – både ift. særlige indsatsforløb, i fokuserede indsatser og i den generelle pædagogiske indsats. Fællesskaberne giver børnene muligheder for at deltage på egne og forskellige præmisser. Som hovedregel sker inklusionen eller eksklusionen på baggrund af konteksten (Task Force om Fremtidens Dagtilbud 2012:11). Derfor tilrettelægger vi pædagogikken ud fra det enkelte barn og den konkrete børnegruppe.

I de voksenstyrede aktiviteter udfordrer vi børnene ud fra deres nærmeste udviklingszone (NUZO). Det har betydning for børnenes udvikling og oplevelse af mestring. Vi er opmærksomme på betydningen af gentagelser af eller justeringer i aktiviteterne, således at barnet får muligheden for at opleve succes ift. mestring i deltagelsen. Det betyder også, at der i leg og aktiviteter skal være mulighed for forskellige deltagelsesbaner og progression i deltagelsen. Der kan være børn, som har brug for at iagttage en leg eller aktivitet (være i periferien), for derefter at få mod til at deltage mere aktivt og herved udvikle kompetencer til fuld deltagelse.

Konkrete tiltag i det pædagogiske arbejde med alsidig personlig udvikling:

- Vi sætter ord på det, barnet gør, er optaget af eller føler i nuet og på den måde lærer barnet sig selv at kende samtidig med, at barnet føler sig set og forstået, hvilket styrker relationen og barnets selvværd
- Vi spørger ind til barnets følelser, oplevelser og handlinger for at undersøge barnets perspektiv
- Vi tager ansvar for at møde børnene med anerkendelse og tilbyder udviklingsstøttende kontakt
- Vi følger barnets initiativer ved at reagere relevant på det, barnet gør, siger eller føler - og dermed vil barnet opleve sig set, respekteret og værdifuld
- Vi kommunikerer anerkendende med sammenhæng mellem det verbale og nonverbale sprog for at være tydelig og autentisk i samspillet med barnet
- Vi er bevidste om at tale med barnet istedet for til barnet, og det styrker barnets oplevelse af at have betydning i dialogen
- Vi øver turtagning og er opmærksomme på børnenes forskellige måder at deltage - fx deres udvikling i at bevæge sig fra perifer til central deltagelse
- Vi tager ansvar for den kontekst, som barnet er en del af
- Vi udøver positiv ledelse og tager ansvar for en tryk og positiv stemning
- Vi giver barnet reelle valg og respekterer deres valg
- Vi tilbyder barnet tilpasse udfordringer, som det kan mestre (NUZO)



4.2 Social udvikling

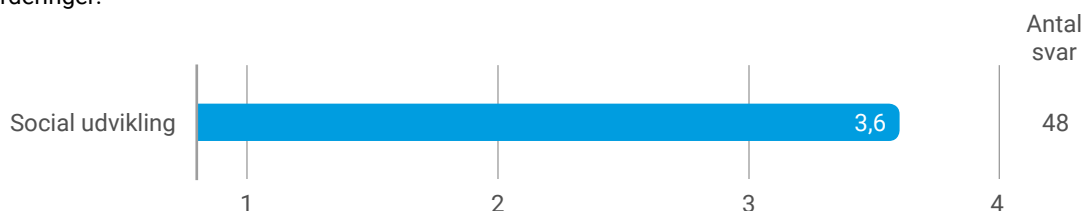
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes sociale udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.



Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Barnet øver sig i sociale kompetencer, når det kommunikerer og færdes i et samspil med andre, og det øger hele tiden sine evner til at samarbejde, lege og håndtere de sociale spilleregler. Barnet opbygger og styrker sine sociale kompetencer i samspil med andre, når det udforsker fællesskabet. Barnet tilegner sig spilleregler for samvær, lege og aktiviteter og er selv med til at skabe reglerne som en del af samværet. I venskaber mærker barnet, hvad det betyder at være sammen med andre, og barnet lærer at tage et socialt ansvar. For at gøre sig forståelig i sociale sammenhænge benytter barnet sig både af kropssprog og det talte sprog. Identitet og sociale kompetencer bliver skabt, når barnet er i sociale sammenhænge, hvor det kan spejle sig, efterligne andre og modtage og give respons i forholdet til andre mennesker.

Ud fra en inkluderende tilgang og et anerkendende menneskesyn lægger vi vægt på at skabe et læringsmiljø, hvor hvert barn oplever at have værdi i sig selv og at være værdsat som deltager i differentierede fællesskaber. Vi har i en årrække arbejdet med udviklingsforløbet "Demokrati i børnehøjde". Ét af vores lokale delmål er, at vi vil undersøge, hvordan vi kan øge børnenes medplanlægning af dagens indhold - fx ift. planlægning af emner, valg af aktiviteter og valg af destinationer for turdage. Vi giver børnenes stemmer betydning og øger børnenes oplevelse af at have medindflydelse, medbestemmelse og medansvar ift. deres hverdag i børnehaven. Et andet delmål har været at sammenkoble arbejdet med "Demokrati i børnehøjde" med børneperspektivet som element i det fælles pædagogiske grundlag. Vi anvender fx



børneinterviews til at undersøge børneperspektivet, ligesom vi synliggør børnenes stemmer for børn, forældre og hele personalegruppen. Det giver børnene en oplevelse af at have betydning i fællesskabet.

Vi tager ansvar for at tilbyde børnene et læringsmiljø, hvor udviklingen af sociale kompetencer sker gennem samspil, leg samt i målrettede og planlagte aktiviteter ud fra børnenes kompetenceprofiler. I gruppetiden tilbyder vi børnene forskellige pædagogiske læringsmiljøer, hvor det pædagogiske personale sørger for rammesætning og planlægning af både pædagogiske aktiviteter og leg. Vi er bevidste om, hvordan det fysiske miljø kan give forskellige muligheder ift. læringsmiljøet. Vi skaber rum til forskellige behov for energiniveau (arousal) og lege. Det betyder, at vi både tilgodeser meget kropslige lege og lege, hvor børnene ønsker at være skærmet for at opnå mulighed for ro og fordybelse.

Vi er opmærksomme på betydningen af den stemning, som børnene bevæger sig på. Vi kan ikke ikke-kommunikere, og derfor har måden, vi er sammen på, afgørende betydning for børnenes trivsel og udbytte af det, de deltager i. Vi arbejder kontinuerligt med kommunikationsprincipperne i Marte Meo.

- **Konkrete tiltag i det pædagogiske arbejde med sociale kompetencer:**

- Vi skaber rammerne for, at barnet kan indgå i udviklende samspil med andre jævnaldrende børn i aldersopdelte grupper
- Vi arbejder med differentieret og inkluderende pædagogik for at give børnene lige muligheder for udvikling
- Vi tilbyder forskelligartede læringsmiljøer, som inspirerer børnene til deltagelse i lege og aktiviteter - både voksenstyrede aktiviteter og børnenes frie leg
- Vi er bevidste om, at barnet spejler sig i de voksne, og derfor møder vi barnet med et anerkendende menneskesyn, og hvor der er tydelig sammenhæng mellem den verbale og nonverbale kommunikation
- Vi er bevidste om vores påvirkning af barnets selvværd og position i fællesskabet, og derfor tager vi ansvar for en udviklingsstøttende kontakt og ligeværdige deltagelsesmuligheder i børnefællesskaberne
- Vi ser barnets ressourcer og kompetencer, og ud fra barnets styrker tager vi ansvar for at give barnet muligheder for at udvikle de sociale kompetencer
- Vi støtter barnet i at håndtere konflikter ved at spejle barnets følelser og guide i mulige handlinger - og på den måde er vi barnets karavanefører
- Vi tilbyder barnet differentierede fællesskaber for at understøtte barnets muligheder for at få adgang til legefællesskaber
- Vi øver sociale spilleregler i forskellige kontekster og aktivitetsformer med henblik på at understøtte inklusionsmekanismerne i børnefællesskaberne
- Vi har fokus på at anvise handling fremfor at lave forbud for at skabe et læringsmiljø, der er præget af muligheder frem for begrænsninger



4.3 Kommunikation og sprog

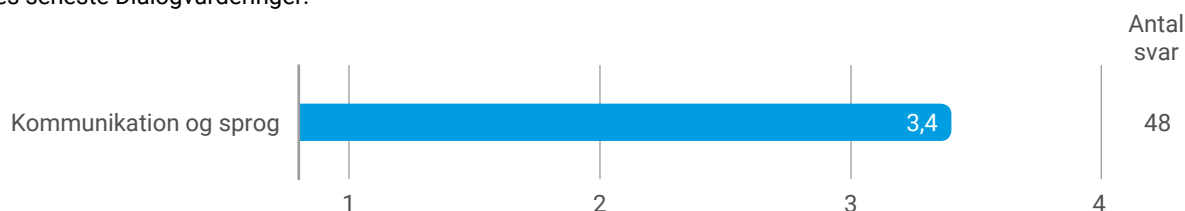
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kommunikation og sprog hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.



Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Et veludviklet sprog er en vigtig forudsætning for hele barnets udvikling. Når barnet kommunikerer med lyd, mimik og ord er det typisk i kontakt med andre, og det gør sproget til en vigtig del af de sociale kompetencer. Sproget styrker barnets evne til at tænke abstrakt. Barnet tænker og regulerer sin adfærd ved hjælp af sprog og udvikler et bevidst forhold til sin omverden. Sproget er med til at sætte viden i system og medvirker samtidig til at skabe grundlag for erkendelser og overvejelser. Udgangspunktet for det meningsfulde sprog er til stede, når barnet er så bevidst om et emne eller en genstand, at barnet også kan bruge det i situationer, hvor fx genstanden er uden for synsvidde.

I Varde Kommune er det politisk besluttet, at dagtilbudsområdet skal arbejde med tiltag, der skaber større sammenhæng i indsatser ift. sprogudvikling. Børnehaven Svalehusets indsatser fremgår nedenfor.

Sprogprojekt mellem Børnehaven Svalehuset og dagplejen i Janderup

Ultimo 2019 planlagde vi et lokalt sprogprojekt mellem Børnehaven Svalehuset og dagplejerne i Janderup. Dagplejepædagog var medtovholder. Formålet med sprogprojektet er en styrkelse af den tidlige sproglige indsats, idet vi oplever en stigning i antallet af børn med sproglige udfordringer – herunder også børn med udtalevanskeligheder. Første sprog møde blev afholdt i januar 2020. Talehørekonsulent Ulla Byrgesen har også deltaget i planlægningen af projektet og har på et af vores sprog møder holdt oplæg om betydningen af konkrete redskaber og opmærksomhedspunkter i det sprogstimulerende arbejde. Videndeling i sprogindsatsen i dagplejen og i børnehaven har bidraget til en øget indsigt i arbejdet med læreplanstemaet kommunikation og sprog for henholdsvis de 0-2-årige og de 3-6-årige. Videndeling og inspiration til sprogstimulerende indsatser har bidraget til sproglige aktiviteter, som kan give tryk i overgangen mellem dagpleje og børnehave. Derudover har vi også været i dialog med Janderup Skole



om, hvordan vi kan øge videndelingen omkring sprogvurderingsarbejdet og sproglige indsatser ift. overgangssamarbejdet mellem børnehave og skole.

Sprogprojektet har siden april 2020 været i bero pga. COVID-19 retningslinjer. Arbejdet genoptages i foråret 2021.

Sprogvurderinger og samarbejdet med talehørekonsulenten

Vi arbejder meget systematisk med sprogvurderinger og handleplaner herfor. Vi tilbyder at sprogvurdere alle 3-årige og nu også førskolebørnene. Derudover sprogvurderer vi løbende ift. de børn, det giver mening at lave opfølgning på. Det betyder, at vi planlægger og gennemfører sprogvurderingerne op til opstarts- og førskolesamtaler med forældrene.

Forældrene er også aktører ind i sprogvurderingsarbejdet, og i forældresamtalerne er vi i dialog med forældrene om, hvordan børnehaven og forældrene kan samarbejde om barnets udvikling af sproglige kompetencer.

I samarbejdet med talehørekonsulenten får vi løbende tilbagemeldinger og vejledninger i, hvad der kan bidrage til det enkelte barns sproglige udvikling. Det er vores erfaring, at talehørekonsulentens vejledninger – både til os og til forældrene – har fået en større betydning og bidrager til en helhedsindsats med større effekt på barnets sproglige udvikling. Gode fif og sprogstimulerende redskaber fra talehørekonsulenten bringer vi videre til alle forældre, fordi det, der gavner et barn, som får særlig sproglig indsats, gavner ofte alle børns sproglige udvikling. Fx har vi arbejdet med "Hit med lyden", "vippeture" i dialogen og ark til refleksionssamtaler med børn. Vi har modtaget inspirationsmateriale fra talehørekonsulenten, og derudover har vi udarbejdet samtalekort ud fra det, børnegrupperne er optagede af. Kortene inspirerer og inviterer til reflekterende samtaler om disse emner. På den måde bliver børnene præsenteret for nye begreber og forståelser af begreber og overbegreber. Det kan fx være et emne om planeter.

Derudover kan du læse om vores generelle indsatser ift. kommunikation og sprog nedenfor.

Konkrete tiltag i det pædagogiske arbejde omkring kommunikation og sprog

- Vi tager initiativ til samtaler med barnet, og vi "vipper" i samtalen for at udvikle barnets kommunikative kompetencer.
- Vi tager initiativ til strukturerede samtaler om et udvalgt tema for at udvide barnets ordforråd og sprogforståelse – fx ud fra det emne, som børnegruppen arbejder med ifm. den styrkede pædagogiske læreplan.
- Vi tager initiativ til ustrukturerede samtaler, hvor emnet opstår spontant ud fra det, børnene er optagede af som det fælles tredje – fx ud fra et dialogkort om emnet.
- Vi tilbyder dialogisk læsning for at styrke barnets ordforråd og kommunikative kompetencer. Vi bruger fx sprog materialet LæseLeg fra Maryfonden. Læseleg indgår i Mary Fondens arbejde for at forebygge og afhjælpe social isolation og fremme børns trivsel. Materialet er samlet i en kuffert og indeholder bøger til konkrete aldersgrupper og vejledninger til dialogisk læsning. Derudover har vi en aftale med Børnebiblioteket på Varde Bibliotek om udskiftning af et lille bibliotek i børnehaven. I leveringen af bøger fra Børnebiblioteket indgår også bøger, som er særligt egnede til dialogisk læsning.
- Vi tilbyder børnene aktiviteter indenfor drama og teater for at øve stemmeføring og lege med sproget.
- Vi går i dialog med barnet om det, der optager barnet, for derved at følge barnets spor og give det betydning.
- Vi skaber et sprogligt miljø med en tilgængelighed af bøger og andre sprogstimulerende legetøj og effekter. Vi får løbende udskiftet bøger fra Børnebiblioteket ift. de bøger, som forældrene kan låne med hjem, ligesom vi også læser i bøgerne i børnehaven. Derudover bestiller vi bøger fra Børnebiblioteket til konkrete emner, som børnegrupperne er optagede af.
- Vi giver tid, nærvær og ro til dialog med det enkelte barn og i mindre grupper.
- Vi har en pædagog, som varetager sprogstimuleringen af alle tosprogede børn i Børnehaven Svalehuset. Sprogindsatsen koordineres med tosprogskonsulenten, primærpædagogen og den daglige leder. Indsatsen foregår både i mindre børnegrupper og ansigt-til-ansigt, når dette giver mening.
- Vi videndeler om arbejdet med tosprogede børn og om sprogstimulerende indsatser i et sprogetværk i Varde Kommune.



4.4 Krop, sanser og bevægelse

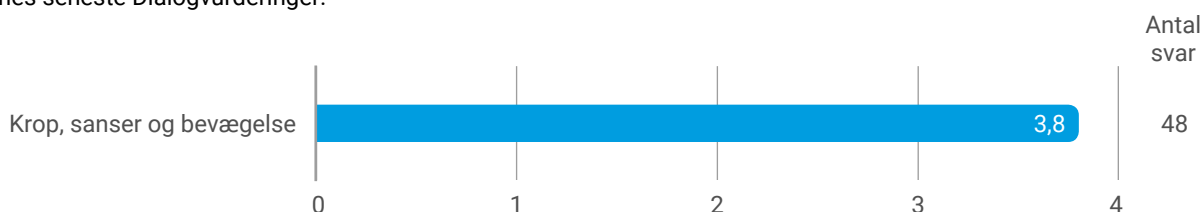
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes krop, sanser og bevægelse hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.



Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Kroppen er et meget komplekst system, og kroppens motorik og sanser gør det muligt for barnet at tilegne sig erfaring, viden og kommunikation. De følelsesmæssige og erkendelsesmæssige processer udvikles, når barnet er virksomt med sanser og motorik. Dermed skabes grundlaget for at være sund og robust. Gennem aktivitet og sanser får barnet erfaringer og viden, som danner fundament for både læring og udvikling. Barnet lærer og udvikler sig i særlig grad på det motoriske og på det sanse- og bevægelsesmæssige område, når det er fysisk aktivt og opmærksomt over sig i at koordinere sine bevægelser.

I Børnehaven Svalehuset har vi adgang til hallen i Aktivitetshuset, og vi har mulighed for at bruge den lokale gymnastikforenings redskaber i hallen. Børnehaven er placeret nær skole, stadion og grønne områder, og derfor har vi et væld af gode muligheder for at tilbyde børnene forskellige læringsmiljøer, hvor de kan udforske og eksperimentere med mange forskellige måder at bruge kroppen på og få forskellige sansemæssige oplevelser. Vi tager ansvar for at tilbyde børnene fysiske aktiviteter, der styrker deres bevægelsesglæde, kreativitet og leg. Vi tilbyder børnene forskellige fysiske rammer og oplevelsesmuligheder - blandt andet ved at benytte hallen, stadion, engen, lokale grønne områder, spejderpladsen, åen og bondegårdsbesøg som fysiske rammer. Derudover tager vi med Bus Vest på ture i naturen til fx skov og strand. Det er med til at nuancere de sansemæssige oplevelser, børnene får, ligesom det bidrager til at tilgodese en æstetisk dimension, hvor børnenes legende undersøgelser og kreative eksperimenter med bevægelse er i centrum.

Hver børnegruppe har en fast ugentlig turdag, hvor gruppen tager væk fra børnehaven og tilbyder børnene planlagte og spontane lege og aktiviteter i naturen omkring børnehaven. Turdagene giver både plads til børnenes "væren" og "gøren", samtidig med at turene styrker børnegruppens fælles oplevelser og sammenhold. Børnene og personalet kan



uforstyrret have fokus på gruppens fællesskab, og derved opstår der også muligheder for en højere grad af nærvær og individuel opmærksomhed i kontakten mellem pædagogen og det enkelte barn.

Vi udvikler kontinuerligt børnehavens legeplads med henblik på at tilbyde børnene aktiviteter og lege, der kan stimulere børnenes motoriske udviklingsområder og inspirere til forskellige typer af lege og børnefællesskaber. Det betyder, at vi justerer på den flytbare del af legepladsens indretning og indkøber udendørs legetøj og beskæftigelsesmaterialer, der kan tilgodese de lege og aktiviteter, børnene er motiverede og interesserede i at deltage i. På den måde understøtter vi også udviklingen af legerelationer og etableringen af sociale fællesskaber gruppevis og på tværs af grupper.

Vi er opmærksomme på, at vi både skal inspirere til og deltage i leg for derved at være gode rollemodeller i at bruge kroppen aktivt og opleve bevægelsesglæde i samværet med andre i legen. Det kan også bidrage til at styrke børnenes evne til at aflæse og forstå andre børns og voksnes gestik, mimik og kropslige udtryk.

Konkrete tiltag i det pædagogiske arbejde med krop, sanser og bevægelse:

- Vi styrker barnets finmotoriske udvikling gennem konstruktionslege, tegneaktiviteter og andre kreative aktiviteter
- Vi styrker barnets grovmotoriske udvikling gennem lege og aktiviteter, der tager udgangspunkt i barnets brug af kroppen gennem bevægelser
- Vi støtter barnet ved at give hjælp til selvhjælp (NUZO) - fx i garderoben hvor barnet øver sig i at tage jakke og sko på
- Vi inddrager børnene i daglige gøremål, fordi deres fysiske aktiviteter det giver dem en oplevelse af at bidrage og have betydning
- Vi tilbyder kreative og eksperimenterende aktiviteter, der styrker udviklingen af barnets sanser - fx Kims leg
- Vi styrker kombineret af sprog og bevægelse, fordi det giver barnet mulighed for at erfare en oplevelse både kropsligt og kognitivt
- Vi gør barnet bevidst om de forskellige kropsdele for at udvikle barnets kropsbevidsthed
- Vi arbejder med kropssprog for at øge barnets kendskab til den nonverbale kommunikation og betydningen af denne
- Vi laver aktiviteter, som giver barnet muligheder for at få kropslige erfaringer og udvikle en kropsbevidsthed
- Vi laver aktiviteter, der giver barnet erfaringer med forskellige kropslige fornemmelser - fx kombineret med kendskabet til egne følelser



4.5 Natur, udeliv og science

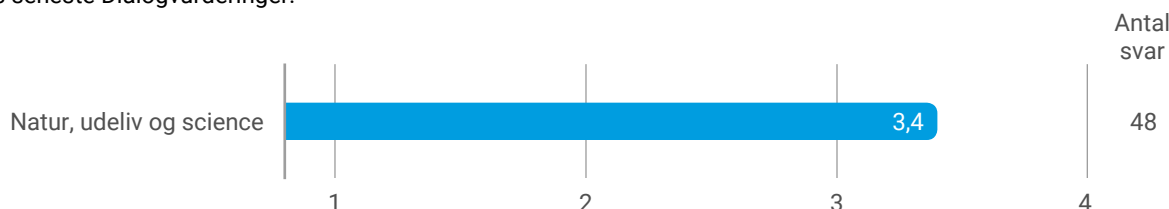
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes natur, udeliv og science hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.



Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes natur, udeliv og science? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Barnets oplevelser og undersøgelser i naturen er domineret af leg, kropslighed og sanselighed. Når barnet observerer og eksperimenterer i naturen får det nogle afgørende eksistentielle erfaringer om lig og død, og det får indsigt i menneskets afhængighed af naturen og dens skrøbelighed. Når barnet mærker de skiftende årstider og ser på dyr og planter, oplever barnet, hvordan naturen og dens cyklus fungerer. Ved at sanse og at være i naturen erfarer barnet naturens storhed, og hvordan naturen opretholder sig selv. Disse oplevelser skaber grundlag for barnets udvikling af æstetiske kompetencer. Varde Kommunes vision 2030 Vi i Naturen indgår som en naturlig del af vores udeaktiviteter - herunder også med legepladsen som pædagogisk uderum.

I Børnehaven Svalehuset tager hver gruppe på tur en dag om ugen, hvor gruppetiden anvendes til at besøge og undersøge forskellige lokale udemiljøer. Vi går på spejderpladsen, til labyrinten, på markvejen, til åen osv. Vi har mange oplevelsesmuligheder i naturen, fordi børnehaven er placeret i udkanten af byen og med kort gåafstand til mange forskellige destinationer. Derudover tager vi på ture med Bus Vest, som vi har til rådighed ca. 25-30 dage om året. Vi har egen buschauffør, som er tovholder for vores arbejde med Varde Kommunes vision Vi i Naturen, og derfor planlægger vi målrettet, hvordan vi vil disponere over vores busdage. Målet er at give børnene varierede naturoplevelser, som kan bidrage til at børnene udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen. Samtidig kan bussen give mulighed for besøg på museer og andre seværdigheder, der kan stimulere børnenes nysgerrighed på naturvidenskabens forståelser og begreber.

På børnehavens legeplads finder børnene tryghed i det afgrænsede uderum, og her kan vi tilbyde børnene plads til leg og voksenstyrede aktiviteter. Fx har vi et udeværksted, hvor børnene har adgang til save- og hamreaktiteter, og hvor



forskellige materialer fra naturen (kogler, grene, muslingeskaller osv.) er frit tilgængelige for børnene. Det giver anledning til sansemæssige oplevelser og en forståelse af spillet mellem mennesker, samfund og natur. På vores ugentlige turdage og busture med Bus Vest følger vi årets gang og inddrager børnene i samtaler og eksperimenter, der giver en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling. Vi samler skrald i naturen, vi har så- og plante projekter, vi følger med i afgrøderne på markerne og samtaler om, hvad produkterne skal bruges til og hvorfor. Vi giver stor plads til børnenes egne refleksioner og filosofien over det, der sker i naturen. Fx samtaler vi med børnene om, hvorfor der mon opstår regnbuer, hvad forskellen på regn og sne er osv. På den måde stimulerer vi børnene til en begyndende forståelse af naturens lovmæssigheder.

I samværet med børnene - både i planlagte og spontane aktiviteter - samtaler vi om former og fornemmelserne for tal, former og størrelser. Det sker i meningsfulde sammenhænge, og ofte hvor børnene har mulighed for at erfare gennem kroppen. Børnenes aktive udforskning af verden, legende undersøgelser og kreative eksperimenter med bevægelse er centralt for den læring børnene opnår ift. emnet science.

Konkrete tiltag i det pædagogiske arbejde med natur, udeliv og science:

- Vi er i uderummet hver dag - enten på børnehavens legeplads, på ture eller med bussen
- Vi eksperimenterer med forskellige typer aktiviteter i naturen for at give børnene glædesoplevelser i naturen
- Vi har fokus på sansemæssige erfaringer i naturen og med naturens materialer
- Vi anvender materialer fra naturen i det kreative arbejde med børnene - både ift. at udvise respekt for naturen og ift. at skabe æstetiske udtryk fra naturens materialer
- Vi tilbyder kontakt til dyr - fx bondegårdsbesøg - for at øge barnets forståelse af spillet mellem menneske, samfund og natur
- Vi laver så- og planteaktiviteter i arbejdet med at give barnet forståelse af bæredygtighed og betydningen af spillet mellem menneske, samfund og natur
- Vi laver aktiviteter med elementerne ild, vand, luft og jord for at stimulere børnenes forståelse af naturens lovmæssigheder
- Vi laver mad af produkter, som er dyrket i naturen, og det bidrager til børnenes forståelse af bæredygtighed og betydningen af spillet mellem menneske og natur
- Vi har fokus på årstider og kombinerer dem med traditioner, hvilket giver en kobling til kultur, æstetik og fællesskab



4.6 Kultur, æstetik og fællesskab

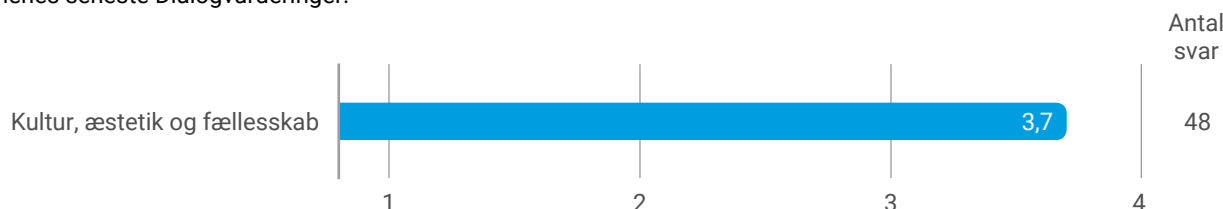
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kultur, æstetik og fællesskab hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.



Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kultur, æstetik og fællesskab? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Børns egen kultur er udtryk, der hører sammen med øjeblikket - fx rytmisk lyd, gangarter, mimik og andre kropslige udtryk. Udtrykkene kan også være lege, fortællinger, sange, tegninger, rim, remser, gåder og vittigheder. Børn skaber ofte deres særlige kulturelle udtryk som en del af deres fællesskaber. De leger med lyde og bevægelser på forskellige måder og tager forskellige medier og fysiske steder i brug på egne betingelser. Børn hjælper også hinanden med at besvare spørgsmål som fx "Hvordan er men venner og uvenner?". De lærer af hinanden og videregiver hinandens erfaringer og kompetencer. Når børn møder voksenkulturen, dens udtryksformer og dens æstetik, bliver deres egne erfaringer udfordret, så børnene inspireres og inddrages i samfundets kulturelle fællesskaber. Vi arbejder med 3 former for kultur; kultur for børn, kultur af børn og kultur med børn.

Med udgangspunkt i det anerkendende menneskesyn arbejder vi med ligeværdighed og respekt for forskelligheder. Det er også i tråd med vores arbejde med udviklingsforløbet "Demokrati i børnehøjde", hvor vi giver mangfoldigheden værdi. Vi har respekt for forskellige kulturelle baggrunde og forskellige måder at være menneske og familie på. Det afspejler sig fx også i vores forældresamarbejde, hvor det fælles tredje er samarbejdet om barnets trivsel, læring og udvikling. Vi har i Børnehaven Svalehuset været undersøgende ift. "Børns steder". Det betyder, at vi har været undersøgende ift. børneperspektivet i brugen af legepladsen. Vi er nysgerrige på *børns steder* kontra *steder for børn*, fordi det kan give børnenes steder mere værdi og dermed også bidrage til en anerkendelse af de lege, børnene oplever at have betydning. Fx kan et hul på legepladsen samle regnvand og derfor være et af børnenes steder, fordi vandet er spændende at lege med og eksperimentere med. På samme måde kan bagsiden af klatrevæggen på legeborgene være et af børnenes steder, fordi den skærmer for andre børn og voksne - og på den måde give oplevelsen af at være uforstyrret i en leg.



Vi arbejder med lokale, nationale traditioner, hvor børnene indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, og hvor de kan opleve egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier. Fx samarbejder vi med børnehavens støtteforening om en fastelavnsfest, hvor alle byens børn inviteres til at deltage, og hvor såvel nye som "gamle" borgere i byen kan være en del af et fælles arrangement. I børnehaven fejrer vi også fastelavn gruppevis for børnehavens børn. På den måde kan vi skabe rammerne for, at alle børn får mulighed for at deltage i en fastelavnsfest. I indretningen af vores lokaler - både indenfor og udenfor - giver vi børnene mulighed for at arbejde med kulturelle indtryk og udtryk. Vores pædagogiske praksis giver både i gruppetiden og udenfor gruppetid børnene muligheder for at deltage i skabende virksomhed. Børnene har fx æstetiske oplevelser i mødet med malerier, udstoppede dyr, musik, sang og litteratur. Vi arbejder målrettet med at skabe stemninger og æstetiske oplevelser i vores fysiske rum i børnehaven. Stemningen er den grund, som børnene bevæger sig på.

Vi har værkstedsmaterialer og redskaber tilgængelige for børnene både på indeværkstedet og på udeværkstedet. Derudover har vi forskellige kreative materialer fast tilgængeligt i et af vores gul grupperum, fordi dette rum bruges aktivt af børn på tværs af grupper både i morgentimerne og i eftermiddagstimerne. Tilgængeligheden af kreative materialer som maling, lim, sakse osv. er med til at stimulere børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed i den skabende virksomhed.

Konkrete tiltag i det pædagogiske arbejde med kultur, æstetik og fællesskab:

- Vi laver aktiviteter, hvor børnene bruger og udforsker deres kreativitet
- Vi laver aktiviteter, hvor børnene møder voksne, der er aktive kulturbrugere
- Vi giver legen, og den frie leg, værdi
- Vi følger børnenes spor i kreative processer
- Vi giver børnene kendskab til egen, og andres, kultur og traditioner
- Vi giver børnene mulighed for at forholde sig til forskellige etiske dilemmaer
- Vi lærer børnene om demokrati og giver dem indflydelse i hverdagen
- Vi eksperimenterer med forskellige typer af materialer
- Vi inspirerer børnene til at udtrykke sig på forskellige måder

5 UDVIKLINGSPLANER

Janderup Børnehave - Svalehuset har ikke oprettet udviklingsplaner til denne læreplan.